

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY CIEPŁOWODY

na lata 2004-2006 i 2007-2013

Ciepłowody , sierpień 2004 r.

SPIS TREŚCI

I.OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO.....	4
II. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA NA OBSZARZE OBJĘTYM WDRAŻANIEM PLANU	5
II.1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ.....	5
II.2. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE.....	7
II.3. TURYSTYKA	14
II.4. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE.....	17
II.5. SFERA SPOŁECZNA.....	24
II.6. GOSPODARKA	32
III. ZADANIA POLEGAJCE NA POPRAWIE SYTUACJI NA DANYM OBSZARZE	38
III.1. OPIS ANALIZY SWOT	38
III.2. PODSUMOWANIE ANALIZY SWOT	40
III.2.1. STRUKTURA GOSPODARCZA TERENU.....	45
III.2.2. SPOSÓB UŻYTKOWANIA TERENU	46
III.2.3. KOMUNIKACJA I INFRASTRUKTURA	48
III.2.4. ŚRODOWISKO NATURALNE.....	49
III.2.5. ŚRODOWISKO KULTUROWE.....	51
III.2.6. WARUNKI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW.....	52
IV . REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW	55
IV.1. ZADANIA I PROJEKTY PRIORYTETOWE W LATACH 2004-2013	55
IV.2. ZADANIA DO REALIZACJI W LATACH 2004-2008	56

IV.3. PODZIAŁ I CHARAKTERYSTYKA ZADAŃ INWESTYCYJNYCH NA LATA 2004-2008.....	58
V. POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DZIAŁANAMI REALIZOWANYMI NA TERENIE GMINY/POWIATU/WOJEWÓDZTWA	60
VI. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO .	62
VII. PLAN FINANSOWY NA LATA 2004 – 2006	64
VIII. SYSTEM WDRAŻANIA.....	69
IX. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ	71
IX.1 MONITORING	71
IX.2 SPOSOBY OCENY PLANU ROZWOJU LOKALNEGO	72
IX.3 PUBLIC RELATIONS PRL	73
X. ZMIANY W PLANIE ROZWOJU LOKALNEGO	74

I. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Plan Rozwoju Lokalnego został utworzony w celu efektywnego korzystania z funduszy strukturalnych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Fundusze strukturalne są programowane w oparciu o Narodowy Plan Rozwoju, który podzielony jest na programy operacyjne. Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego jest programem skierowanym do regionów. Korzystanie z funduszy odbywa się zgodnie z zapisami tegoż programu jak i Uzupełnienia Programu. Priorytet 3 ZPORR – „Rozwój Lokalny” jest skierowany głównie do samorządów, które zamierzają realizować projekty określone w Planie Rozwoju Lokalnego, wycenione na kwotę nie przekraczającą 1 mln eur. Niniejszy dokument opisuje Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Ciepłowody na lata 2004-2006 w ujęciu szczegółowym oraz na lata 2007-2013 w ujęciu ogólnym. W opracowaniu ma znaleźć można diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej połączona z identyfikacją problemów, opis działań przyczyniających się do rozwiązania problemów, system wdrażania i monitorowania. Dokument ma charakter poznawczy i służy rozpoznaniu obecnego stanu rozwoju, wyodrębnieniu uwarunkowań sprzyjających rozwojowi bądź też ten rozwój ograniczających. Planu. Rozwój gminy Ciepłowody zależeć będzie od starannego planowania i właściwego ukierunkowania bieżącej działalności władz samorządowych, instytucji oraz organizacji gminnych. Zarówno problemy społeczne jak i gospodarcze znajdują swoje rozwiązanie w wykorzystaniu własnych zasobów środowiskowych, gospodarczo-społecznych, przestrzennych czy infrastrukturalnych. Obrany kierunek rozwoju nie może wpłynąć na degradację środowiska. Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Ciepłowody znajduje swoje oparcie w dokumentach strategicznych. Najważniejszym z nich jest „Strategia Rozwoju Gminy Ciepłowody”. Pozostałe dokumenty to: „Studium uwarunkowań przestrzennych i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ciepłowody”, Wieloletni Plan Inwestycyjny i inne. Niniejsze opracowanie silnie bazuje również na pracy z lokalnymi partnerami społeczno-gospodarczymi, którzy uczestniczyli w organizowanych warsztatach służąc swoją wiedzą o sprawach gminy. Prezentowane opracowanie jest trójdzielne: w części pierwszej można znaleźć raport o stanie w jakim znajduje się gmina, kolejna część identyfikuje i opisuje zadania, które muszą zostać zrealizowane by opisana sytuację poprawić, część ostatnia precyzuje źródła finansowania planowanych działań.

II. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA NA OBSZARZE OBJĘTYM WDRAŻANIEM PLANU

II.1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ

II.1.1. Dane ogólne o gminie

Gmina wiejska Ciepłowody położona jest w powiecie ząbkowickim w południowej części Dolnego Śląska. Od północy graniczy z gminami Strzelin i Kondratowice, a od północnego – zachodu, południowego – zachodu i południowego – wschodu z gminami Niemcza, Ząbkowice Śląskie i Ziębice. Powierzchnia gminy wynosi 7682 ha. Pod względem geograficznym leży na Przedgórzu Sudeckim w obrębie Wzgórz Dobrzenickich, Niemczańskich, Szklarskich i Lipowych. Głównym ciekim wodnym odwadniającym teren gminy jest rzeka Ślęza, która w pobliżu Kolonii Bobolice ma swoje źródła. Jej dopływ Mała Ślęza przepływa przez środek gminy. Centrum administracyjnym gminy i jednocześnie wiodącą miejscowością jest wieś Ciepłowody, licząca około 1400 mieszkańców. Obszar Gminy Ciepłowody zajmuje część obszaru wytyczonego przez historyczne grody - miasta: Niemczę na pn.- zach., Strzelin na pn.-pn.- wsch., Ziębice na pd.-wsch., i Ząbkowice Śl. na pd.-zach. Obszar gminy leży na pradawnym szlaku migracyjnym i handlowym, łączącym południe Europy z rejonami Morza Bałtyckiego. Wieś Ciepłowody lokowano na prawach magdeburskich w 1242 r. jako własność świecką. Nazwa wsi Ciepłowody nawiązuje do ciepłych wód gruntowych / źródłanych / występujących na obszarach zamieszkałych w okresie wczesnego średniowiecza. Do ukazania herbu postanowiono przyjąć tarczę późnogotycką o lekko zaostrej krawędzi. Czarny tur na złotym tle odnosi się do herbu rycerza: Alberta z Brodą, który lokował wieś Ciepłowody na prawie magdeburskich i był właścicielem zamku. Niżej widoczny jest biały pas przedstawiający ciepłe źródła.

Układ osadniczy Gminy Ciepłowody obejmuje 17 miejscowości:

- Ciepłowody, przysiółek – Zakrzów
- Dobrzenice
- Jakubów
- Janówka
- Targowica
- Wilamowice
- Stary Henryków
- Cienkowice
- Czesławice

- Muszkowice
- Piotrowice Polskie
- Baldwinowice
- Kobyła Głowa
- Tomice
- Koźnice
- Karczowice
- Brochocin

rys. położenie Gminy Ciepłowody

II.1.2. Ludność

Obserwowane na przestrzeni ostatnich lat zjawiska demograficzne cechuje: spadek ludności utrzymujące się zjawisko ujemnej migracji szczególnie ludności w wieku do 40 lat; niewielki przyrost naturalny, spadek ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz znaczny wzrost ludności w wieku poprodukcyjnym. Występujące trendy demograficzne powodują wzrost wskaźnika obciążenia demograficznego. Na obszarze gminy obserwuje się przyrost ludności utrzymującej się z pracy poza rolnictwem. Również na przestrzeni ostatnich lat nastąpił wzrost poziomu wykształcenia ludności gminy, w tym szczególnie wykształcenia na poziomie szkoły podstawowej i zasadniczej zawodowej, w mniejszym stopniu na poziomie średnim.

Na terenie gminy Ciepłowody w latach 2000-2002 liczba mieszkańców oraz gospodarstw domowych przedstawiała się następująco :

Lp.	Miejscowości gminy	Liczba mieszkańcó w	Liczba gospodarstw domowych
1.	Ciepłowody	1130	283
2.	Baldwinowice	100	28
3.	Brochocin	82	22
4.	Cienkowice	85	23
5.	Czesławice	55	14
6.	Dobrzeńce	242	62
7.	Jakubów	51	13
8.	Janówka	134	35
9.	Karczowice	58	15
10.	Kobyła Głowa	120	30
11.	Koźmice	128	26
12.	Muszkowice	243	61
13.	Piotrowice Pol.	126	32
14.	Stary Henryków	339	85
15.	Targowica	193	50
16.	Tomice	69	17
17.	Wilamowice	130	32
Ogółem:		3285	828

Liczba mieszkańców i liczba gospodarstw domowych w gminie

II.2. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Na terenie gminy Ciepłowody w zakresie środowiska przyrodniczego należy zwrócić szczególną uwagę na następujące jego segmenty:

- 1) Budowa geologiczna
- 2) Rzeźba terenu
- 3) Klimat
- 4) Gleby i sektor rolnictwa
- 5) Lasy i leśnictwo, obszary chronione
- 6) Bogactwa naturalne (kopaliny)

7) Zasoby wodne

II.2.1. Budowa geologiczna, rzeźba terenu

Gmina Ciepłowody zajmuje powierzchnię 7682 ha i leży na Przedgórzu Sudeckim w obrębie mezoregionu fizyczno – geograficznego zwanego Wzgórzami Niemczańsko – Strzelińskimi. W ukształtowaniu powierzchni tego mezoregionu wyraźne zaznaczają się pasma wzniesień i rozdzielających je obniżeń, wykorzystywanych przez dopływy Odry (Ślężę z Małą Ślężą i Oławę) oraz dopływy Nysy Kłodzkiej. W obrębie gminy w skład mezoregionu wchodzi następujące mikroregiony:

- Wzgórza Szklarskie,
- Wzgórza Dobrzenickie,
- Kotlina Henrykowska.

Wzgórza Szklarskie ciągną się podłużnym pasmem o kierunku zbliżonym do N – S, a ich wschodnie stoki obejmują zachodni fragment gminy w pobliżu miejscowości Koźmice i Tomice. Najwyższe partie Wzgórz Szklarskich, położone na NW od Koźmic na terenie gminy Niemcza, sięgają 299 m n.p.m. w dolinie Ślęzy.

Wzgórza Dobrzenickie ciągną się pasmem prawie równoległym do Wzgórz Szklarskich, na wschód od nich, pomiędzy dolinami Ślęzy i Małej Ślęzy, w pobliżu miejscowości Brochocin, Zakrzów, Kobyła Głowa i Baldwinowice. Najwyższy punkt o wysokości 358 m n.p.m. znajduje się na zachód od Brochocina (na terenie gminy Niemcza), natomiast najniższy o wysokości 260 m n.p.m. znajduje się w dolinie Małej Ślęzy.

Kotlina Henrykowska stanowi płaskie obniżenie obejmujące wschodnią część gminy. Najwyżej położony punkt (339 m n.p.m.) zlokalizowany jest w pobliżu miejscowości Piotrowice Polskie, a najniżej położony (223 m n.p.m.) w rejonie Muszkowic. Położenie gminy w mezoregionie Wzgórz Niemczańsko-Strzelińskich powoduje, że krajobraz nie jest monotony; wzgórza, charakteryzując się płaskimi wierzchołkami i łagodnymi stokami, tworzą deniwelację terenu sięgającą ok. 160 m. Najwyższe wzniesienia występują w zachodniej i południowo - zachodniej części gminy tworząc krajobraz o znaczących walorach.

rys. GMINA CIEPŁOWODY

II.2.2. Klimat

Pod względem klimatycznym obszar gminy należy do tzw. regionu przedgórskiego (przejściowego) ze średnią temperaturą około 8 st. C, a w okresie wegetacyjnym poniżej 14 st. C, najmniejsze opady występują w maju i sierpniu i wynoszą około 130 mm. Lokalnie klimat jest bardziej zróżnicowany, na terenie gminy przeważają wiatry sektora zachodniego, tj. północno-zachodnie, zachodnie i południowo-zachodnie.

II.2.4 Gleby i sektor rolnictwa

Funkcją wiodącą w gminie Ciepłowody jest rolnictwo. Gmina ma najkorzystniejsze w skali subregionu Wałbrzyskiego, warunki klimatyczno – glebowe. Gleby na obszarze gminy zaliczone są do I i II klasy gruntów ornych za wyjątkiem kompleksu Wzgórz Szklarskich, gdzie występują gleby zaliczone do III klasy gruntów. Ponadto w dolinach dominują mady, gleby brunatne i czarne ziemie wykorzystywane jako trwałe użytki zielone. Bez wątpienia największym bogactwem gminy są bardzo dobre gleby pochodzenia lessowego położone w obszarze o dobrych warunkach termicznwilgotnościowych. Zespół tych czynników tworzy

bardzo dobre warunki dla rozwoju rolnictwa. Według klasyfikacji bonitacyjnej terenu gminy, grunty klas I-III zajmują ponad 73% powierzchni ogólnej, klasy IV – 7,0%. Około 92% powierzchni ogólnej gminy jest objęte prawną ochroną, teren ten tworzą wartościowe arealy rolne (ca 80% powierzchni gminy) wraz z terenami leśnymi (lasy grupy I).

Z ogólnej powierzchni gminy użytki rolne zajmują 6279 ha z czego:

- grunty orne 5458 ha
- sady 63 ha
- łąki 203 ha
- pastwiska 319 ha
- lasy 1.084 ha

pozostałe grunty (tereny zabudowane i zurbanizowane wody powierzchniowe) i nieużytki – 18 ha

Główne uprawy to:

- Pszenica - 49% powierzchni
- Rzepak - 13%
- Jęczmień - 12%
- Kukurydza - 7,5%
- Buraki cukrowe - 6,6%

II.2.5. Lasy i leśnictwo, obszary chronione

Stopień lesistości gminy jest bardzo niski. Udział lasów w strukturze użytkowania terenu gminy wynosi ok. 14% powierzchni ogólnej. Las jako czynnik środowiskowy nie odgrywa roli pierwszoplanowej na obszarze gminy, tylko niewielki fragment największego kompleksu leśnego tj. Muszkowickiego Lasu Bukowego odgrywa funkcję wodochronną. W południowo – wschodniej części gminy znajduje się rezerwat przyrody „Muszkowicki Las Bukowy” o powierzchni 16,43 ha, utworzony w 1966 roku. Rezerwat obejmuje swym zasięgiem fragment pierwotnego lasu bukowego. Oprócz buka występuje tutaj również dąb bezszypułkowy, jawor, świerk, jesion, wiąz górski i lipa drobnolistna. Dodatkowym walorem jest bogate podszycie i runo leśne oraz ciekawa fauna z rzadko spotykanymi gatunkami ślimaków i mięczaków. Najcenniejsze przyrodniczo obszary gminy są objęte ochroną i tak na terenie gminy, prócz pomników przyrody ożywionej, wyodrębniony jest: rezerwat leśny częściowy pn.: „Muszkowicki Las Bukowy”, obszar chronionego krajobrazu, który swym zasięgiem obejmuje Las Muszkowicki oraz fragment północno-zachodniej części gminy, które fragment Obszaru Chronionego Krajobrazu Wzgórz Niemczańsko - Strzebińskich.

Na terenie gminy występują następujące przyrodnicze obszary chronione:

- Rezerwat przyrody „Muszkowicki Las Bukowy” o powierzchni 16,43 ha – jest rezerwatem leśnym częściowym,
 - Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórz Niemczańsko – Strzelińskich, składających się z trzech odizolowanych obszarów, nie tworzy ciągłego przestrzennie kompleksu,
 - Otulina Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego, obejmująca kompleks Wzgórz Kiełczyńskich.

Ponadto znaczna część gminy położona jest w zlewni chronionej rzeki Oławy oraz w obszarze ochrony górniczej zasobów wód leczniczych uzdrowiska Przerzeczyn Zdrój.

II.2.6. Bogactwa naturalne (kopaliny)

W granicach gminy występują udokumentowane złoża bazaltu, rud niklu oraz magnezytu jako kopaliny towarzyszącej o znaczeniu gospodarczym. Istnieje prawdopodobieństwo występowania na terenie gminy wód geotermalnych, których obecność powiększyłaby listę elementów środowiska istotnych dla rozwoju gospodarczego gminy.

SUROWCE NATURALNE – złoża i eksploatowane

- bazalt Targowica – nie eksploatowane
- gnejsy Wilamowice i Ciepłowody (Zakrzów) - nie eksploatowane
- granadioryty Karczowice - nie eksploatowane
- łupki łuszczkowe Baldwinowice - nie eksploatowane
- rudy niklu Tomice i Koźmice - nie eksploatowane

Surowce naturalne

Kamienie drogowe i budowlane

Na terenie gminy Ciepłowody stwierdzono występowanie następujących odmian skalnych, należących do grupy kamieni drogowych i budowlanych: bazalty, gnejsy, granadioryty i łupki łuszczkowe. Spośród wyżej wymienionych odmian skalnych jedynie bazalty posiadają obszerną dokumentację geologiczną. Występują one w północnej części gminy w pobliżu miejscowości Targowica na granicy z gminą Strzelin. Złoże „Targowica” zostało udokumentowane w 1992 roku w kat. C1 i C2, o zasobach geologicznych (bilansowych) 33 569 tys. ton i o łącznej powierzchni 268 505 m². Jego eksploatacja odbywała się do roku 1991, po czym zaniechano wydobywania. Większe wystąpienia gnejsów ze śladami dawnej eksploatacji zostały stwierdzone w dwóch miejscach na terenie gminy. Jedno położone jest we wschodniej części gminy na SE od Wilamowic. Jest to wystąpienie

gnejsów (granitognejsów) sylimanitowych należących do krystaliniku wzgórz strzelińskich. Kamieniołom o wymiarach ok. 50 x 20 x 4m położony jest na zachodnich zboczach wzgórza 253,2m n.p.m. Jest on częściowo porośnięty drzewami i krzewami, a na dnie wyrobiska okresowo zbiera się woda. Szacunkowe zasoby są niewielkie, rzędu kilkuset tysięcy ton. Bliskie sąsiedztwo zabudowań mieszkalnych wsi Wilamowice w pewnym stopniu dyskwalifikuje to wystąpienie jako prognostyczne. Drugim wystąpieniem gnejsów zostało zlokalizowane w zachodniej części gminy w rejonie miejscowości Zakrzów (obecnie Kol. Ciepłowody) na wzgórzu Łysica (338,9m n.p.m.). Jest to dość rozległe wystąpienie gnejsów plagioklazowo – mikroklinowych. Podczas wizji terenowej stwierdzono tutaj 5 wyrobisk o przebiegu prawie południkowym, z których największe (100 x 100 x 15m) położone jest po południowej stronie wzgórza. Szacunkowe zasoby (wg inwentaryzacji z 1978 roku) wynoszą ok. 5 mln ton. Wyrobiska w chwili obecnej są częściowo porośnięte krzewami i drzewami, ale dobra lokalizacja, niewielki nakład (ok. 2m) oraz szacunkowe zasoby kwalifikują to wystąpienie gnejsów jako prognostyczne, wymagające dokładnego rozpoznania. Granodioryty odślaniają się w południowo – zachodniej części gminy na południe od Karczowic w niewielkim kamieniołomie porośniętym drzewami i krzewami.

W orzeczeniu geologicznym wykonanym w 1966 roku skały te zostały określone jako sjenity. Z badań wykonanych w ramach tego orzeczenia wynika, że jest to surowiec o dobrych cechach jakościowych, ale zbyt duży nakład oraz bliskość potoku czynią to wystąpienie nieopłacalnym. Dwa niewielkie kamieniołomy łupków łuszczkowych są zlokalizowane w zachodniej części gminy na południe od Zakrzowa oraz w południowej części gminy na południe od Baldwinowic. Oba wystąpienia są w znacznym stopniu zarośnięte drzewami i krzewami.

Kwarcyty

Wystąpienia kwarcytów trzeciorzędowych tworzą drobne wkładki lub soczewki w obrębie serii osadowej i znane są z rejonów Sieroszowa i Baldwinowic. W tych rejonach, jak również w okolicy Czesławic i Ciepłowód zostały przeprowadzone w 1973 roku (I etap) oraz w 1976 roku (II etap), prace geologiczno – poszukiwawcze za kwarcytem. W ramach prac wykonano badania geofizyczne oraz otwory wiertnicze (6 w rejonie Baldwinowic oraz 5 w rejonie Sieroszowa). W żadnym z wierceń nie natrafiono jednak na kwarcyty. Oba etapy poszukiwań zakończyły się wynikiem negatywnym.

Surowce metaliczne

Rudy niklu

Na terenie gminy Ciepłowody zostały stwierdzone dwa złoża rud niklu, zlokalizowane w zachodniej części na granicy z gminą Ząbkowice Śląskie, w obrębie której występuje zasadnicza część złoża „Szklary”. Są to złoża: „Szklary – obszar Wzgórza Koźmickie” na północy i niewielka część złoża „Szklary – obszar Szklana Góra” na południu, którego

zasadnicza część leży na terenie sąsiedniej gminy. Złoże „Szklary – obszar Szklana Góra” stanowi centralną i jedyną dotychczas eksploatowaną część złoża „Szklary”. Obecnie jest to złoże zaniechane. Jego południowym przedłużeniem jest złoże „Szklary – obszar Wzgórze Siodłowe”, położone całkowicie na terenie gminy Ząbkowice Śląskie. Na terenie całego złoża „Szklary” występują egzogeniczne rudy wietrzeniowe, które utworzyły się w wyniku chemicznego wietrzenia serpentynitów i naturalnego wzbogacenia produktów wietrzenia w nowo powstałe związki niklu – hydrokrzemiany (pimelit, garnieryt, suchardyt i in.). Stopień koncentracji niklu w rudzie jest przestrzennie zróżnicowany. Najbogatsze rudy niklu (>1,5% Ni w rudzie) występują zazwyczaj w przyspągowej partii zwietrzliny, tam, gdzie jej miąższość jest największa. Prze I wojnę światową prowadzono eksploatację podziemną, a od 1920 roku do czasu wstrzymania eksploatacji, tj. do 1983 roku złoże eksploatowano odkrywkowo, głównie na potrzeby huty wybudowanej w pobliżu zachodniej granicy złoża. Od 1984 roku Zakłady Górniczo – Hutnicze „Szklary” ostatecznie wstrzymały produkcję. Kruszywo naturalne Na terenie gminy Ciepłowody nie udokumentowano dotychczas złoża naturalnego. Zlokalizowano jedynie dwa występowania piasku, mogące mieć znaczenie surowcowe.

II.2.8. Zasoby wodne

Wody powierzchniowe

Obszar gminy Ciepłowody położony jest w dorzeczu rzeki Odry, w obrębie zlewni II rzędu rzek Ślęzy i Oławy. Przez gminę (między Piotrowicami a Janówką) przebiega dział wodny oddzielający te dwie zlewnie. W granicach zlewni Ślęzy opisywany obszar odwadniany jest przez lewobrzeżne dopływy rzeki Oławy, z których największy to Złotnik z dopływami: Cienkówką i Zamecznym Potokiem. Generalny kierunek spływu głównych cieków jest północny, a ich dopływy spływają do nich z okolicznych wzgórz dośrodkowo. Wszystkie te cieki cechują się przedgórskim charakterem z zaznaczającymi się na nich wezbrzeniami wiosennymi i słabiej widocznymi wezbrzeniami letnimi. Przeciętne ich zasoby, wyrażone średnim odpływem, wynoszą 4÷5dm³/s km². Przewiduje się wykorzystać wody powierzchniowe dla celów hodowlanych (stawy rybne w rejonie Starego Henrykowa i Ciepłowód). Zlewnia Oławy jest chroniona z uwagi na ujęcie wody dla potrzeb komunalnych Wrocławia.

Wody podziemne

Użytkowe poziomy wodonośne na obszarze gminy Ciepłowody występują w utworach czwartorzędu i trzeciorzędu.

W obrębie czwartorzędu piętra wodonośnego wydziela się:

- poziom wodonośny w utworach piaszczysto – żwirowych dolin rzecznych,

- poziom wodonośny w analogicznych litologicznie osadach fluwioglacjalnych (zalegających często poniżej warstw glin zwałowych).

Złoża wodne eksploatowane są obecnie przez studnie w Muszkowicach i Starym Henrykowie. Ze studni w Starym Henrykowie, ujmującej poziom podglinowy, uzyskano wydajność 14,7 m³/h, przy depresji 3,2m. Na obszarach niezwodociągowanych poziomy te eksploatowane są przez pojedyncze studnie kopane.

W obrębie trzeciorzędowego piętra wodonośnego wydzielić można dwa poziomy wodonośne:

- poziom górny, występujący bezpośrednio poniżej warstwy utworów czwartorzędowych (zazwyczaj w położeniu podglinowym). Eksploatowany jest on obecnie przez dwie studnie głębinowe na ujęciu komunalnym Ciepłowody – Cienkowice. Warstwa wodonośna o miąższości 20÷25 m, charakteryzująca się zwierciadłem swobodnym, ujęta została tutaj na głębokościach: 7,3m i 14,2m. Podczas próbnego pompowania uzyskano z niej wydajności 38,3 m³/h, przy depresji 6,5m i odpowiednio 45m³/h, przy depresji 5,1 m;

- poziom dolny, występujący poniżej warstwy utworów ilastych i charakteryzujący się zwierciadłem naporowym. Ujęty jest on przez studnię głębinową w Ciepłowodach na głębokości 39m, gdzie z warstwy wodonośnej o miąższości ok. 5m uzyskano wydajność 14,9m³/h, przy depresji 12,2m. Ze względu na ponadnormatywną zawartość H₂S studnia ta eksploatowana jest tylko podczas oprysków sezonowych. Zarówno wody powierzchniowe, jak i wody podziemne mają dla gminy podstawowe znaczenie użytkowe.

II.3. TURYSTYKA

II.3.1. Szlaki piesze, ścieżki rowerowe

Tereny gminy są bardzo interesujące do zwiedzania, występują tu liczne obiekty zabytkowe architektury świeckiej i sakralnej, posiadają bardzo liczne walory agroturystyczne i kulturowe takie jak: Wzgórza Niemczńsko - Strzelińskie z lasem Muszkowickim - rezerwat przyrody, Dolnośląski szlak Cystersów oraz odpowiednie tereny do uprawiania czynnej turystyki pieszej, rowerowej i konnej oraz wędkarstwa.

Ze względu na mały ruch komunikacyjny na drogach lokalnych na terenie gminy widoczny jest spory ruch rowerzystów. Mieszkańcy gminy oraz okolicznych miejscowości, by wypoczywać w otoczeniu leśnych ostępów i wdychać zdrowe powietrze korzystają z najbardziej powszechnego środka lokomocji, jakim jest rower. Trasy wprawdzie nie są oznakowane, ale ruch rowerzystów widoczny jest w zasadzie na terenie całej gminy, na drogach lokalnych i drogach polnych. Przez teren gminy przebiega wiele szlaków rowerowych. Godnym podkreślenia jest fakt, iż rejon znalazł się na trasie Europejskiego Szlaku Cystersów. W samych Ciepłowodach warto także zwiedzać pieszo:

TRASA nr 1: czas 1,5 godz.

Przystanek PKS → (czarnym szlakiem) → PARK → SZKOŁA → (schodzimy ze szlaku) CMENTARZ → KOŚCIÓŁ → ZAMEK → GROBOWIEC → (powrót ul. Ząbkowicką - przez wieś)

TRASA nr 2: czas 2,5 - 3 godz. (ŁYSICA)

→ (jak TRASA nr 1, dalej:) po obejrzeniu GROBOWCA → idziemy drogą polną w kierunku BOISKA aż do drogi asfaltowej, tam w lewo asfaltem → przed miejscowością Zakrzów schodzimy z asfaltu na prawo, drogą polną, aż na szczyt ŁYSICA (opis) → zejście przy ul. Bocznej → powrót do przystanku PKS ul. Dobrzenicką;

TRASA CAŁODZIENNA

→ (TRASA 1 + TRASA 2) → schodząc z Łysicy, nie dochodzimy do ul. Bocznej, lecz skręcamy w pierwszą polną drogę w lewo, wylot drogi znajduje się w pobliżu stawu → drogą wzdłuż stawu dochodzimy do MŁYNA WODNEGO → wracamy drogą asfaltową, wychodząc od MŁYNA, asfaltem w prawo;

Podczas podróży po Gminie zobaczyć należy:

- MŁYN WODNY: pozostałość młyńskiego koła; tablice herbowe na szczycie budynku;
- LIPA DOROBNOLISTNA: pomnik przyrody
- MŁYN z 1982r.: częściowo zachowany oryginalny mechanizm młyna nadal funkcjonuje
- PARK: ciekawe okazy starych drzew (klon drobnolistny, lipy, buki, kasztanowce); w parku: kort, plac zabaw
- KOŚCIÓŁ PARAFIALNY: prawdopodobnie z 1312r.; w zakrystii płyta nagrobna - płaskorzeźba z 1687 r.; płyty pamiątkowe w łóżach; epitafia w murach kościoła na zewnątrz; CMENTARZ pomniki poniemieckie;
- dawny BROWAR: dziś budynek mieszkalny;
- ZAMEK WODNY: ruiny z Xw., podwójna fosa, wał obronny, podziemia i park
- OBORA z 1888r.; SPICHLEŻ
- (podobno) CIEPŁE ŹRÓDŁO: brak ekspertyz;
- ŁYSICA właściwa nazwa - KAWIA GÓRA, 338,9m n.p.m.; dawniej kamieniołom: dziś świetne miejsce na ognisko

II.3.2. Zabytki

Cechą charakterystyczną dla terenu gminy są licznie występujące zabytki archeologiczne (ok. 300 stanowisk) w postaci wielokulturowych osad, cmentarzysk, grodzisk. Zabytki archeologiczne występujące na tym obszarze mają znaczenie unikalne w skali kraju. Liczne z nich są wpisane do rejestru zabytków jako dobra kultury i mogą wraz z pozostałymi elementami środowiska kulturowego stanowić istotny walor turystyczny gminy.

Do najciekawszych zabytków gminy zaliczamy:

- Ø Ruina zamku w Ciepłowodach
- Ø Kościół parafialny p.w. Św. Michała w Ciepłowodach – stan dobry
- Ø Kościół p.w. Św. Marcina w Starym Henrykowie – stan dobry
- Ø Kaplica mszalna św. Anny w Muszkowicach – wymaga remontu
- Ø Zespoły pałacowo - parkowe z zabudowaniami gospodarczymi z XVIII, XIX i XX w. w Koźmicach, Karczowicach i Tomicach - wymaga remontu
- Ø Kościół p.w. Matki Boskiej Bolesnej w Piotrowicach Polskich – stan dobry
- Ø Kaplica mszalna w Kobylej Głowie – stan dobry
- Ø Kościół parafialny p.w. Matki Boskiej Różańcowej w Dobrzenicach – stan dobry
- Ø Spichlerz w Ciepłowodach – stan dobry

Cmentarzyska kurhanowe w Lesie Bukowym

Zespoły pałacowo - parkowe zlokalizowane na terenie gminy stanowią własność prywatną, ich wnętrza nie są niestety dostępne dla turystów. Stan techniczny tych obiektów nie jest dobry i wymaga znacznych nakładów finansowych. Z uwagi na znaczące walory architektoniczne zasadne byłoby zagospodarowanie kompleksów pałacowych w sposób umożliwiający dostępność ludności np. na centrum konferencyjne, usługi hotelarskie, usługi szkoleniowe, centra rekreacji.

II.3.3. Baza noclegowo – żywieniowa

Obecnie gmina nie posiada adekwatnej do potrzeb bazy noclegowo-żywieniowej.

II.3.4. . Identyfikacja problemów

- § brak oznakowanych ścieżek rowerowych na terenie gminy
- § brak dostatecznych środków finansowych na renowację i utrzymanie obiektów zabytkowych będących własnością gminy (ratusz, pomniki, wiatrak)
- § zły stan obiektów sakralnych, znaczne potrzeby remontowe
- § brak odpowiednich zabezpieczeń antywłamaniowych w obiektach sakralnych
- § brak dostępności do obiektów pałacowych

- § mała aktywność mieszkańców, brak zainteresowania tworzeniem dodatkowych punktów bazy agroturystycznej.
- § brak bazy noclegowo-żywniowej.
- § niewystarczająca promocja walorów środowiska kulturowego gminy

II.4. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

II.4.1. Uwarunkowania ochrony środowiska

Największym bogactwem gminy są bardzo dobre gleby pochodzenia lessowego położone w obszarze o dobrych warunkach termicznowilgotnościowych. Zespół tych czynników tworzy bardzo dobre warunki dla rozwoju rolnictwa. Według klasyfikacji bonitacyjnej terenu gminy, grunty klas I-III zajmują ponad 73% powierzchni ogólnej, klasy IV – 7,0%. Około 92% powierzchni ogólnej gminy jest objęte prawną ochroną, teren ten tworzą wartościowe areale rolne (ca 80% powierzchni gminy) wraz z terenami leśnymi (lasy grupy I). W granicach gminy występują udokumentowane złoża bazaltu, rud niklu oraz magnezytu jako kopaliny towarzyszącej o znaczeniu gospodarczym. Istnieje prawdopodobieństwo występowania na terenie gminy wód geotermalnych, których obecność powiększyłaby listę elementów środowiska istotnych dla rozwoju gospodarczego gminy. Położenie gminy w mezoregionie Wzgórz Niemczańsko-Strzelińskich powoduje, że krajobraz nie jest monotony; wzgórza, charakteryzując się płaskimi ierzchowinami i łagodnymi stokami, tworzą deniwelację terenu sięgającą ok. 160 m. Najwyższe wzniesienia występują w zachodniej i południowo - zachodniej części gminy tworząc krajobraz o znaczących walorach. Stan środowiska określić można w sposób ogólny, gdyż teren gminy nie jest objęty badaniami monitoringowymi. Z pewnością do największych zagrożeń środowiska należy nieuporządkowana gospodarka ściekowa. Problem ten potęguje fakt, że teren gminy częściowo położony jest w zlewni rzeki Oławy chronionej ze względu na istniejące ujęcia wody pitnej dla Wrocławia. Również nieuporządkowana gospodarka odpadami stanowi istotne zagrożenie środowiska. Ponadto w granicach gminy stwierdzone są uszkodzenia lasów I i II kategorii. Pozostałe, występujące zagrożenia mają charakter pozaprzemysłowy i związane są z gospodarką komunalną oraz motoryzacyjną.

II.4.2. Obszary chronione

Najcenniejsze przyrodniczo obszary gminy są objęte ochroną i tak na terenie gminy, prócz pomników przyrody ożywionej, wyodrębniony jest: rezerwat leśny częściowy pn.: „Muszkowicki Las Bukowy”, obszar chronionego krajobrazu, który swym zasięgiem obejmuje Las Muszkowicki oraz fragment północno-zachodniej części gminy, które fragment Obszaru Chronionego Krajobrazu Wzgórz Niemczańsko - Strzelińskich.

II.4.3. Stan lokalnej infrastruktury technicznej

Podstawowy układ drogowy gminy tworzą drogi publiczne o łącznej długości ok. 65,90 km. Na terenie Gminy Ciepłowody na układ komunikacji drogowej składają się następujące rodzaje dróg:

Lp.	Numer drogi	Relacja	Kategoria drogi	Długość [km]
1.	8	Warszawa - Kudowa	III	2,6
Razem drogi krajowe:				2,6
1.	45403	Sarby – Ciepłowody	V	4,75
2.	45404	Ciepłowody - Jodłownik	V	3,60
3.	45414	Skoroszowice - Ząbkowice	V	9,30
4.	45430	Piotrowice Pol - Henryków	V	9,15
5.	45441	Kobyła Głowa - Tomice	V	3,50
6.	45443	Stary Henryków	V	2,65
7.	45450	Cienkowice	V	0,90
8.	45457	Czesławice	V	7,00
9.	45464	Koźmice - Bobolice	V	2,60
10.	45467	Baldwinowice – Sieroszów	V	1,70
11.	45470	Baldwinowice - Żelowice	V	9,20
12.	45471	Stary Henryków - Zarzyca	V	4,55
13.	45475	Dobrzenice - Brochocin	V	2,90
14.	45476	Dobrzenice - Zarzyca	V	1,95
Razem drogi powiatowe:				63,30
OGÓŁEM (drogi krajowe i powiatowe)				65,90

W gminie Ciepłowody systematycznie rosną nakłady na remonty dróg. Wymagane jest również zwiększenie nakładów na modernizację obiektów mostowych, przepustów i odwodnienia. Gęstość układu komunikacji drogowej jest zadawalająca, natomiast stan techniczny dróg, szczególnie gminnych, wymaga przeprowadzenia modernizacji ich nawierzchni.

Rejon zaopatrywany jest w energię elektryczną. Stan techniczny sieci średnich napięć jest dobry, niskich zadawalający. Przepustowość linii energetycznych średnich napięć pozwala na rozbudowę układu sieciowego do większych obciążeń. Stan sieci oświetlenia ulicznego na terenie Gminy jest zadawalający.

Gmina Ciepłowody nie jest zaopatrywana w gaz sieciowy. Obecnie gospodarstwa domowe korzystają z butli i zbiorników gazowych. Gospodarka cieplna gminy jest oparta na zróżnicowanych rozwiązaniach indywidualnych z przewagą lokalnych kotłowni oraz palenisk indywidualnych poprzez ogrzewanie piecowe oraz tzw. c.o. etażowe.

Grunty gminne i prywatne przeznaczone pod inwestycje (zabudowa mieszkaniowa, przemysł lekki lub ciężki) to około 10 ha. Wszystkie proponowane działki są dobrze skomunikowane i częściowo uzbrojone.

W gminie brak jest centralnych źródeł zaopatrzenia w ciepło. Jednostki uspołecznione oraz instytucje użyteczności publicznej zaopatrywane są w ciepło z lokalnych kotłowni na paliwo stałe lub olej opałowy. Budynki mieszkalne posiadają ogrzewanie piecowe lub indywidualne centralne ogrzewanie opalane w większości paliwem stałym.

Przez teren gminy przebiega linia światłowodowa linia telefoniczna.

II.4.4. Gospodarka wodno - ściekowa

Obecnie 12 wsi zaopatrywana jest w wodę z wodociągów wiejskich, tj. wieś gminna Ciepłowody, Ciepłowody Kolonia (Zakrzów), Kobyla Głowa, Brochocin, Dobrzenice, Jakubów, Janówka, Targowica, Cienkowice, Stary Henryków, Muszkowice i Czesławice. Pozostałe wsie zaopatrywane są w wodę z wodociągów zagrodowych zasilanych z przydomowych studni kopanych o różnej głębokości i jakości wody. Na terenie gminy występuje wodociąg grupowy, 2 wodociągi lokalne oraz 1 wodociąg zasilany w wodę z sąsiedniej gminy Ziębice. Zakłada się docelowe zwodociągowanie wszystkich wsi na terenie gminy. Zrealizowano do 2000 roku jedynie wodociągi grupowe we wsiach Stary Henryków – Wilamowice oraz Targowica, Janówka, Dobrzenice i Brochocin. Powstała jedynie oczyszczalnia biologiczna typu BIOCLERE B- 100 przy kompleksie szkolnym oraz podłączono 26 budynków mieszkalnych we wsi Ciepłowody do oczyszczalni ścieków przy mleczarni. Na terenie gminy występuje wodociąg grupowy, 2 wodociągi lokalne oraz 1 wodociąg zasilany w wodę z sąsiedniej gminy Ziębice. Wodociąg grupowy Ciepłowody zasilają w wodę następujące wsie: Ciepłowody, Ciepłowody Kolonia (Zakrzów), Cienkowice, Kobyla Głowa, Brochocin, Dobrzenice, Jakubów, Janówka i Targowica.

W skład wodociągu grupowego wchodzi:

- ujęcie wody zlokalizowane we wsi Cienkowice,
- stacja wodociągowa ze zbiornikami wyrównawczymi 2 x 50m³ w Ciepłowodach,
- 4 pompownie strefowe we wsiach: Ciepłowody – 2 Jakubów i Brochocin,
- zbiorniki wyrównawcze we wsi Jakubów 2 x 50m³,
- sieć wodociągowa przesyłowa.

Sieć wodociągowa rozdzielcza

Źródłem zaopatrzenia w wodę wodociągu grupowego są 4 studnie głębinowe zlokalizowane na terenie wsi Cienkowice. Studnie nr I i nr II ujmują wody podziemne z utworów czwartorzędowych o zasobach eksploatacyjnych w kat. „B” w ilości 14,0m³/h przy depresji $S = 6,0\text{m}$., natomiast studnie nr III i nr IV ujmują wody podziemne z utworów trzeciorzędowych o zasobach eksploatacyjnych:

- dla studni nr III – $Q_e = 25,0\text{m}^3/\text{h}$ przy depresji $s = 5,1\text{m}$.
- dla studni nr IV – $Q_e = 45,0\text{m}^3/\text{h}$ przy depresji $S = 5,1\text{m}$.

Obecnie eksploatowane są studnie nr II i nr IV. Pracują one w układzie naprzemiennym. Studnie nr I i nr II nie są eksploatowane. Istnieje jednak możliwość włączenia ich do eksploatacji w przypadku awaryjnego obniżenia się zwierciadła wody w studniach nr III i IV. Na nabór wody w powyższych ilościach wydane są pozwolenia wodno prawne przez Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Wojewódzkiego w Wałbrzychu. Woda ze studzien podawana jest pompami głębinowymi do 2 zbiorników wyrównawczych o poj. $V=50\text{m}^3$ każdy, usytuowany na stacji wodociągowej położonej na terenie RSP w Ciepłowodach. Następnie woda pobierana jest przez układ hydroforowy stacji wodociągowej i kierowana do sieci wodociągowej poprzez zbiorniki wyrównawcze we wsi Jakubów oraz pompowanie strefowe. Na stacji wodociągowej oprócz zbiorników wyrównawczych znajduje się hydrofornia. W hydroforni zainstalowane są 3 pompy llo współpracujące z dwoma zbiornikami hydroforowymi. Woda z tego ujęcia nie wymaga uzdatniania. Wydajność ujęcia pokrywa obecne i docelowe zapotrzebowanie na wodę zasilanych wsi. Jednak przy zwiększonym zużyciu wody konieczna będzie rozbudowa istniejącej stacji wodociągowej i zbiorników wyrównawczych.

Wodociągi lokalne

Wieś Muszkowice zaopatrywana jest w wodę z lokalnego ujęcia zlokalizowanego na terenie rezerwatu przyrody. Ujęcie to składa się z dwóch studni kopanych i budynku Hydroforni. Z informacji zawartych w Operacie wodoprawnym wykonanym w 1996r. wynika, że wydajność ujęcia zmniejsza się. W 1972r. Wynosiła bowiem 11m³/h, natomiast w 1994r.-2,15m³/h. Brak jest pozwolenia wodoprawnego na pobór wody z tego ujęcia. Wieś Stary Henryków zaopatrywana jest w wodę z lokalnego ujęcia – studni głębinowej o wydajności 10m³/h położonej na terenie wsi. Obok ujęcia znajduje się hydrofornia. Wydajność ujęcia pokrywa w zupełności zapotrzebowanie mieszkańców na wodę. Ponadto wieś Czesławice Zaopatrywana jest w wodę z sąsiedniej gminy Ziębice ze wsi Henryków. Ujęcia zlokalizowane na terenie gminy i sieci wodociągowe są własnością gminy, natomiast eksploatacją ich zajmuje się Zespół Usług Komunalnych w Ciepłowodach. Sieć wodociągowa wykonana jest z różnych materiałów i średnic: od dn 80- 225mm. Wodociągi ułożone w ostatnich latach są przeważnie z PCV, zaś wcześniejsze z żeliwa i stali

(Czesławice, Muszkowice, Jakubów, Janówka i Targowica). Stan techniczny sieci przesyłowych na ogół jest dobry. Wymiany wymaga wodociąg doprowadzający wodę do wsi Czesławice. Stan techniczny sieci rozdzielczych wchodzących w skład wodociągu grupowego również jest dobry. Wymiany wymagają sieci we wsiach: Czesławice i Muszkowice.

Gospodarka ściekowa.

Gmina nie posiada uporządkowanej gospodarki ściekowej. Żadna ze wsi nie jest skanalizowana. We wsiach występują tylko krótkie odcinki kanalizacji deszczowej odprowadzające wody opadowe do wód powierzchniowych. Brak jest również oczyszczalni ścieków obsługujących całe wsie. Ścieki sanitarne z poszczególnych budynków gromadzone są w osadnikach bezodpływowych, osadnikach przepływowych i odprowadzane bezpośrednio do wód powierzchniowych lub poprzez kanalizację deszczową.

Jedynie we wsi Ciepłowody znajdują się 2 lokalne oczyszczalnie ścieków: nowo wybudowana przy szkole podstawowej o przepustowości $Q=23\text{m}^3/\text{d}$, do której oprócz szkoły odprowadzane są również ścieki sanitarne z kilku budynków mieszkalnych oraz zakładowa oczyszczalnia ścieków zlokalizowana na terenie Zakładu Produkcyjnego należącego do Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej „GOMI” w Grodkowie.

II.4.5. Gospodarka odpadami

Na terenie Gminy Ciepłowody istnieje składowisko odpadów w Janówce. Zaprzeszono przyjmowania odpadów komunalnych, a do końca 2005r. planuje się odzysk odpadów w celu utworzenia warstwy przykrywającej. Do końca 2007r. przeprowadzony zostanie biologiczny etap rekultywacji.

Przyjęto następujące zasadnicze założenia dla rozwoju gospodarki odpadami w gminie:

- zintegrowane podejście do gospodarki odpadami,
- zapewnienie zorganizowanej zbiórki całej ilości wytwarzanych odpadów,
- minimalizacja ilości odpadów oraz zmniejszenie ich potencjału szkodliwości,
- wzrost recyklingu, w tym recyklingu organicznego,
- składowanie odpadów wcześniej przekształconych,
- zwiększony udział społeczny w procesie podejmowania decyzji,
- efektywna ochrona zdrowia i życia ludności oraz środowiska przed odpadami.

Gmina Ciepłowody będzie należeć do systemu opartego na Centrum Sortowania, Odzysku i Unieszkodliwiania Odpadów (CSOiUO).

W ramach CSOiUO powstaną następujące obiekty:

- sortownia odpadów z selektywnej zbiórki
- kompostownia odpadów
- stanowisko rozbiórki i sortowania odpadów wielkogabarytowych

- stanowisko sortowania i magazynowania gruzu
- instalacja mechaniczno-biologicznej obróbki odpadów zmieszanych

Jednym z założeń programu gospodarki odpadami jest zorganizowanie gromadzenia odpadów przez wszystkich mieszkańców gminy. W tym celu planuje się powstanie punktów dobrowolnego gromadzenia odpadów (PDGO) we wszystkich gminach powiatu. Celem jest łatwy dostęp mieszkańców do miejsc, gdzie w sposób zgodny z racjonalną gospodarką odpadami mogą gromadzić odpady, również niebezpieczne. W miejscu takim gromadzić można będzie odpady wielkogabarytowe, gruz budowlany, komunalne odpady niebezpieczne. Rodzaje zbieranych odpadów zależą od zapotrzebowania na ich odbiór.

W zakresie gospodarki osadami ściekowymi plan zawiera alternatywne rozwiązania:

- bezpośrednie wykorzystanie przyrodnicze osadów, głównie do celów rekultywacji i dostosowania terenów do potrzeb wynikających z planów zagospodarowania przestrzennego, w tym m.in. do rekultywacji zamykanych składowisk komunalnych oraz rekultywacji terenów poeksploatacyjnych surowców mineralnych,
- wykorzystanie w rolnictwie,
- termiczne przekształcanie - realizowana jest instalacja pirolityczno-katalitycznego rozkładu,
- bezpośrednio składowanie na składowiskach komunalnych,
- stabilizację wspólnie z odpadami komunalnymi w instalacji mechaniczno-biologicznej, wykorzystanie stabilizatu lub składowanie.

W zakresie gospodarki odpadami z działalności gospodarczej plan przewiduje następujące działania:

- zgodne z dotychczasowymi decyzjami - zezwoleniami na wytwarzanie odpadów lub uzgadniającymi programy gospodarki odpadami niebezpiecznymi,
- przekazywanie odpadów do odzysku lub unieszkodliwiania podmiotom posiadającym zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej, obejmującej zbieranie, transport, odzysk i unieszkodliwianie odpadów,
- odzysk lub unieszkodliwianie we własnych instalacjach, na podstawie zezwoleń na odzysk lub unieszkodliwianie,
- wspólny odzysk lub unieszkodliwianie odpadów komunalnych, tam gdzie jest to możliwe,
- przekazywanie osobom fizycznym do wykorzystania, zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- wspólne składowanie z odpadami komunalnymi, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie nieselektywnego składowania odpadów i zgodnie z instrukcjami eksploatacji składowisk

W szczególności, w odniesieniu do największych strumieni odpadów wskazuje się na:

- celowość i możliwości wykorzystania odpadów mineralnych do rekultywacji (wypełnienia) wyrobisk i odtworzenia pierwotnego ukształtowania terenu.

Dla odpadów niebezpiecznych komunalnych i z działalności gospodarczej zakłada się:

- odpady komunalne - zbieranie w PDGO, zbieranie w zakładach gospodarki odpadami komunalnymi (składowiska. CSOiUO), zbieranie w wyznaczonych placówkach handlowych (apteki, sklepy), ewentualnie mobilny punkt zbiórki (na poziomie wojewódzkim),
- odpady z działalności gospodarczej - odbiór przez wyspecjalizowanych przedsiębiorców posiadających zezwolenie, współpraca z komunalnymi punktami zbierania odpadów niebezpiecznych,
- wykorzystanie CSOiUO jako punktu zbiorczego dla odpadów z powiatu.
- współpracę z przedsiębiorcami prowadzącymi instalacje do odzysku i unieszkodliwiania poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych.

II.4.6. Własność nieruchomości

Na terenie gminy Ciepłowody struktura własności zasobów mieszkaniowych w roku 2003 przedstawiała się następująco:

Charakterystyka zasobów mieszkaniowych w gminie w 2003 roku

Lp.	Wyszczególnienie	2003 r.
1.	Liczba mieszkań	20
2.	Liczba izb	56
3.	Powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	1071
4.	Powierzchnia użytkowa na 1 mieszkańca [m ² /osoba]	15,08
5.	Mieszkania oddane do użytku	-
6.	Mieszkania oddane do użytku – liczba izb	-
7.	Mieszkania oddane do użytku – pow. użytkowa [m ²]	-

II.4.7. Identyfikacja problemów

- § zły stan nawierzchni dróg oraz infrastruktury drogowej
- § brak czynnej komunikacji kolejowej
- § wysoki stopień zanieczyszczenia wód z uwagi na nieuregulowaną gospodarkę ściekową
- § Potrzeba wymiany linii napowietrznych na sieci kablowe ziemne

- § brak sieci gazowej oraz brak aktualnych opracowań analitycznych w zakresie gazyfikacji gminy.
- § brak wodociągu we wsiach Koźmice, Karczewice, Tomice
- § brak sieci kanalizacji sanitarnej oraz oczyszczalni ścieków na terenie gminy,
- § brak szamb przydomowych, nieszczelne zbiorniki istniejących szamb przydomowych, powodujące zanieczyszczenie środowiska naturalnego
- § odprowadzanie części ścieków płynnych przez mieszkańców do okolicznych rzek
- § brak składowiska odpadów komunalnych
- § brak rekultywacji istniejących dzikich wysypisk i składowisk
- § brak pojemników do selektywnej zbiórki odpadów
 - zły stan techniczny większości budynków komunalnych – budynki wymagają gruntownych remontów
 - niski standard lokali mieszkalnych

II.5. SFERA SPOŁECZNA

II.5.1. Sytuacja demograficzna, wielkość populacji, wiek, wielkość populacji w wieku produkcyjnym

Pod koniec 2002 r. gminę zamieszkiwało 3236 osób. Obserwowane na przestrzeni ostatnich lat zjawiska demograficzne cechuje:

- spadek ludności
- utrzymujące się zjawisko ujemnej migracji szczególnie ludności w wieku do 40 lat;
- niewielki przyrost naturalny;
- spadek ludności w wieku przedprodukcyjnym;
- znaczny wzrost ludności w wieku poprodukcyjnym z 10% w 1970 r. do 16,5% w roku 2003r.
- Występujące trendy demograficzne powodują wzrost wskaźnika obciążenia demograficznego,
- Na obszarze gminy obserwuje się przyrost ludności utrzymującej się z pracy poza rolnictwem. Również na przestrzeni ostatnich lat nastąpił wzrost poziomu wykształcenia ludności gminy, w tym szczególnie wykształcenia na poziomie szkoły podstawowej i zasadniczej zawodowej, w mniejszym stopniu na poziomie średnim. Ludność z wyższym wykształceniem stanowi około 4% ogółu.

Struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku w 2003 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba ludności	Struktura [%]
-----	------------------	-----------------	---------------

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Ciepłowody

1.	Wiek przedprodukcyjny (0-17 lat)	805	24,5
2.	Wiek produkcyjny (18-59/64 lat)	1938	59
3.	Wiek poprodukcyjny (60/65 lat i więcej)	542	16,5

Zaludnienie, ruch naturalny ludności w Gminie

Lp.	Wyszczególnienie	Lata		
		2000	2001	2002
1.	Ludność ogółem, w tym:	3285	3260	3236
	- mężczyźni	1479	1467	1457
	- kobiety	1806	1793	1779
	- liczba kobiet na 100 mężczyzn	1,2	1,2	1,2
2.	Małżeństwa zawarte	23	22	36
3.	Urodzenia żywe	36	27	34
4.	Zgony ogółem	42	39	27
5.	Przyrost naturalny	36	27	34

Migracje ludności Gminy Ciepłowody

Lp.	Wyszczególnienie	Lata		
		2000	2001	2002
1.	Napływ ogółem, w tym:	31	39	30
	- z miast	11	15	15
	- ze wsi	20	24	15
	- z zagranicy	-	-	-
2.	Odpływ ogółem, w tym:	61	31	37
	- do miasta	13	11	14
	- na wieś	48	20	23
	- za granicę	-	-	-

II.5.2 Bezrobocie

Gmina Ciepłowody jest typową gminą rolniczą pozbawioną dużych zakładów przemysłowych mogących rozładować trudną sytuację na rynku pracy. Sytuacja ta spowodowała, że gmina Ciepłowody jest uznana przez Radę Ministrów za rejon szczególnie zagrożony wysokim bezrobociem strukturalnym. Jednakże kryteria, jakie trzeba spełnić przy organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i aktywizacji zawodowej absolwentów są bardzo wygórowane, co utrudnia przedsiębiorcom, zatrudnienie bezrobotnych w tych formach. tendencja spadkowa.

TABELE: BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W PUP ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE W POSZCZEGÓLNYCH MIESIĄCACH 2003r.-2004r.

Rok 2003

Gmina		VII	VIII	IX	X	XI	XII
	o	462	474	453	459	454	481
Ciepłowody	k	230	233	222	219	219	225

Rok 2004

Gmina		I	II	III	IV	V	VI
	o	478	492	474	459	426	436
Ciepłowody	k	220	222	215	213	202	209

W wyżej wymienionej liczbie bezrobotnych nie uwzględnia się:

- § osób, które nabyły uprawnienia do zasiłku lub świadczeń przedemerytalnych.
- § osób odbywających staż pracy,
- § osób odbywających szkolenie.
- § bezrobocia ukrytego

II.5.3 Warunki i jakość życia mieszkańców

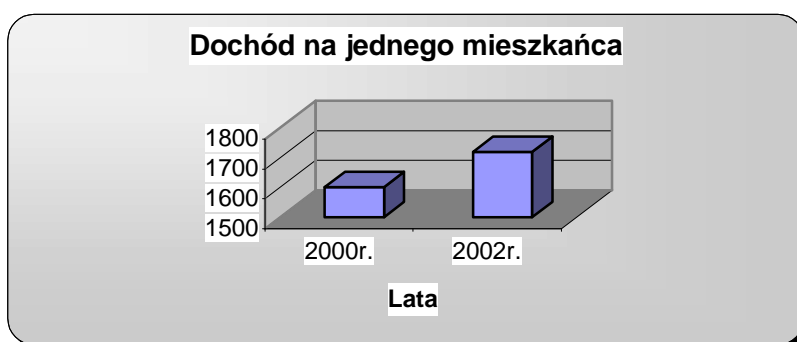
Mieszkańcy gminy Ciepłowody zamieszkują w całości na terenie wiejskim, w samych Ciepłowodach w zabudowie typowo miejsko-wiejskiej. Ze względu na inwestycje oraz zmianę powolną mentalności mieszkańców obserwuje się nieznaczny, lecz stabilny wzrost w zakresie poprawy warunków i jakości życia mieszkańców.

Dochody gminy na jednego mieszkańca w latach 2000 - 2002

Wydatki i dochody budżetów na 1 mieszkańca w pln

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Ciepłowody

Lp.	Wyszczególnienie	Lata		
		2000	2001	2002
1.	Dochody, - Gmina Ciepłowody	1.599,55	1.648,04	1.719,94
2.	- Wydatki, - Gmina Ciepłowody	1.697,27	1.758,70	1.817,93

Nakłady finansowe na świadczenia pomocy społecznej (w pln)

rok	środki pochodzące z gminy	środki pochodzące z dotacji
2001	147413	290037
2002	119313	411475
2003	121904	328426

II.5.4. Oświata

Rozwój wszystkich działów gospodarki lokalnej, tak sfery materialnej, jak i niematerialnej związany jest ściśle z postępowaniem w dziedzinie oświaty i wychowania.

Na terenie gminy działa Zespół Szkół Samorządowych w skład którego wchodzi:

- Gimnazjum

- Szkoła Podstawowa
- Przedszkole Samorządowe

Na terenie Gminy we wsi Ciepłowody w wyniku racjonalizacji sieci szkolnej znajduje się kompleks szkolny. Cała oświata mieści się w jednym nowo wybudowanym kompleksie oświatowo-sportowym. Szkoła Podstawowa została oddana do użytku we wrześniu 1999r. Gimnazjum i pełnowymiarowa hala sportowa zostały oddane we wrześniu 2002r. Szkoły są nowoczesne, wygodne, funkcjonalne i przyjazne dzieciom. Dzieci mają dostęp do estetycznych klas, mogą korzystać z nowoczesnych metod nauczania z wykorzystaniem technik komputerowych. Szkoły posiadają doskonale wyposażone dwie sale komputerowe, które w pełni zabezpieczają potrzeby szkoły. Posiadają również odpowiednie zaplecza dydaktyczne, bibliotekę i świetlicę szkolną. Zajęcia z wychowania fizycznego i sportowe odbywają się w Hali Sportowej, która jest połączona ze Szkołami łącznikiem, co stanowi dodatkowy walor tego kompleksu. W budynku Gimnazjum znajduje się bardzo dobrze wyposażona stołówka, z której korzysta ok.300 osób, z tego ok. 150 dzieci objęte są dożywianiem.

Usługi oświaty i wychowania w gminie w 2004 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość
1.	Ilość szkół podstawowych	1
2.	Uczniowie szkół podstawowych	228
3.	Ilość gimnazjów	1
4.	Uczniowie gimnazjów	156
5.	Ilość przedszkoli	1
6.	Ilość miejsc w przedszkolach	63
7.	Ilość dzieci 6-letnich w przedszkolach	37

II.5.5. Kultura

Zadania w zakresie wychowania, upowszechniania kultury, rozwoju czytelnictwa, czynnego wypoczynku, rekreacji i sportu na terenie gminy realizuje Gminny Ośrodek Kultury, niestety obecnie nieczynny. Obecnie jego funkcje pełni kompleks szkolny w Ciepłowodach, który organizuje życie kulturalne (zwłaszcza imprezy masowe). W szkole działa koło informatyczne, klub europejski, redakcja gazety "Małolat", koło taneczne, biblioteka i świetlica. Istotną rolę w kulturalnym życiu mieszkańców odgrywają członkowie Ochotniczej

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Ciepłowody

Straży Pożarnej. Gmina wchodzi w skład Euroregionu Glaciensis, co także wpływa na rozwój kultury i świadomość mieszkańców.

Biblioteka służy rozwijaniu i zaspakajaniu potrzeb czytelniczych oraz upowszechnianiu wiedzy i rozwoju kultury na terenie gminy. Biblioteka ta znajduje się w Ciepłowodach

Dane dotyczące liczby czytelników oraz wielkości zbiorów bibliotecznych za rok 2003 przedstawiają się następująco:

Gminna Biblioteka Publiczna w Ciepłowodach	ILOŚĆ
Zbiory biblioteczne	17823
Czytelnicy ogółem	1067
Wypożyczenia ogółem	16786
Wypożyczenia na miejscu	13001

II.5.6. Sport i rekreacja

Z uwagi na rozwój infrastruktury edukacyjnej udało się w Gminie Ciepłowody stworzyć profesjonalną bazę w postaci hali sportowej. W hali sportowej mieści się: pełnowymiarowe boisko do piłki ręcznej, do piłki nożnej halowej z bramkami 5-cio metrowymi, boisko do koszykówki i siatkówki, kort tenisowy i rykoszet oraz nowoczesna siłownia na 15 stanowisk, sala do fitnes-u z lustrami, poręczami i stepami, pełne zaplecze socjalne z szatniami i natryskami. Istnieje możliwość podzielenia hali kotara na 3 niezależne części wielkości boiska do koszykówki. W hali znajdują się trybuny na 300 widzów. Hala wyposażona jest w nowoczesny, wysokiej jakości sprzęt (m.in. elektrycznie podnoszone i opuszczane kosze, elektroniczną tablicę wyników, elektroniczny pomiar czasu, aluminiowe bramki 5-cio i 3 metrowe . Hala sportowa stwarza doskonałe warunki do treningów, rozgrywania meczów .Obok hali znajduje się boisko do siatkówki ze sztuczną nawierzchnią, boisko do koszykówki i niepełnowymiarowe trawiaste boisko do piłki nożnej. W okresie ferii zimowych i letnich istnieje możliwość zakwaterowania w szkole przy hali i korzystania ze stołówki.

W gminie istnieją kluby sportowe:

- Klub Sportowy LZS „Ślęza ”Ciepłowody”
- LZS Targowica

Obiekty sportowe w gminie Ciepłowody	ILOŚĆ I LOKALIZACJA
Hale sportowe	1 szt. Ul. Szkolna 2 Ciepłowody

boiska	Dobrze utrzymane: Ciepłowody, Targowica, St. Henryków, Janówka.
Inne (korty tenisowe)	Ciepłowody 1 szt. Targowica 1 szt.

II.5.7. Poziom bezpieczeństwa

Obecnie instytucje stojące na straży bezpieczeństwa publicznego reprezentują na terenie gminy policja i straż pożarna i w pełni zaspokajają potrzeby gminy w tym zakresie. We wszystkich miejscowościach występują drogi o nawierzchni bitumicznej, oświetlenie uliczne oraz sieć telefoniczna. Ma to istotny wpływ na poziom bezpieczeństwa, zwłaszcza w porze nocnej (ilość kradzieży mienia, rozboje, wezwanie pomocy, itp.). Przez teren gminy przebiegają dwie ważniejsze drogi: krajowa nr 8 o szczególnie dużym natężeniu ruchu i ma to swoje przełożenie na ilość zdarzeń drogowych. Prawie w całości stara zabudowa wiejska, sporo dużych obiektów gospodarsko-mieszkalnych, często z tzw. murem pruskim mogą stanowić realne zagrożenie pożarowe. W gminie znajdują się: Komisariat Policji, Gminny Ośrodek Zdrowia, Ośrodek Pomocy Społecznej.

Geograficzne położenie i ilość jednostek ochotniczych straży pożarnych wyposażonych w samochody i sprzęt przeciwpożarowy w miarę równomiernie zabezpieczają teren gminy pod względem udzielania pierwszej pomocy przeciwpożarowej. Dojazd jednostki od chwili wyjazdu do najdalszego miejsca zdarzenia nie powinien być dłuższy niż 13 - 15 minut. Na terenie gminy każda jednostka jest w stanie w takim czasie dojechać do miejsca zdarzenia. OSP Ciepłowody, jako jednostka funkcjonująca w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym, obsługuje także zdarzenia drogowe oraz teren powiatu ząbkowickiego zgodnie z dyspozycjami Stanowiska Kierowania Państwowej Straży Pożarnej w Ząbkowicach Śląskich.

Punkt ewakuacyjny w kompleksie szkolnym w Ciepłowodach z możliwością pełnego zakwaterowania 70 osób.

Wyposażeniu punktu to:

- łóżka turystyczne wraz z kompletami pościeli,
- stoły, krzesła, szafy ubraniowe,
- naczynia, sztucce, termosy, ekspresy do kawy,
- podstawowy sprzęt AGD (pralki, lodówki, kuchenka elektryczna, żelazko, odkurzacz, itp.)

II.5.8. Określenie grup docelowych wymagających wsparcia

- 1) Bezrobotni
- 2) Osoby z problemem alkoholowym
- 3) Dzieci z rodzin pataologicznych

Z pomocy społecznej korzystają rodziny, w których występował problem alkoholowy. Aby uzyskać pomoc finansową, rodziny te były zobowiązane do podjęcia kroków mających na celu powstrzymanie się od spożycia alkoholu. Pierwszym ogniwem pomocy dla tych osób jest pomoc Urzędu Gminy w Ciepłowodach .

Dzieci z rodzin uzależnionych objęto pomocą w świetlicy środowiskowej, gdzie realizowany jest program profilaktyczny. Dzieci miały zapewnione dożywianie, zajęcia opiekuńcze oraz sportowe.

II.5.9. Rynek pracy

Wśród bezrobotnych mieszkańców gminy Ciepłowody dominują osoby, których wiek mieści się w przedziale 18-54 lata, przy czym najliczniejszą podgrupę stanowią osoby w wieku 25-34 lat. Niepokojące jest to, że większość bezrobotnych to ludzie młodzi w wieku 18-34 lat. Biorąc pod uwagę kwalifikacje bezrobotnych zauważyć można, że bezrobocie dotyka głównie osób z niskim wykształceniem, tzn. zawodowym lub podstawowym (niepełnym podstawowym). W ciągu najbliższych kilku lat liczba mieszkańców gminy w wieku produkcyjnym będzie stała lub nieznacznie zmaleje, w związku z czym bezrobocie nie powinno znacznie wzrosnąć, a przy założeniu, że nie będzie ubywało miejsc pracy, można przyjąć, że nieznacznie zmaleje. Obserwuje się wieloletnią stabilizację liczby ludności wynikającą z niewielkiego lub ujemnego przyrostu naturalnego oraz ujemnej migracji, szczególnie w grupie wiekowej 40 lat. Występuje natomiast tendencja do zmniejszania liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym i wzrost liczebny ludności w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym. Potencjał siły roboczej stanowi 36% ogółu mieszkańców, struktura wiekowa siły roboczej to od 18 do 65 lat, w tym mężczyzn 69%. Z uwagi na to, że gmina Ciepłowody jest gminą typowo rolniczą i nie występują na jej terenie zakłady produkcyjne, daje się zauważyć wysoki stopień bezrobocia przy czym kobiety stanowią 50% bezrobotnych. Przeważają bezrobotni w przedziale wiekowym od 15 lat do 64 lat, z wykształceniem podstawowym i zawodowym, dominujące zawody wśród bezrobotnych to: murarz, krawiec, sprzedawca -magazynier. Poszukiwane zawody: lektor języka angielskiego i niemieckiego.

II.5.10. Identyfikacja problemów

- § brak czynnej infrastruktury związanej z kulturą
- § widoczne starzenie się społeczeństwa, spadek liczby urodzeń
- § migracja osób młodych spowodowana brakiem możliwości znalezienia interesującej pracy
- § niska aktywizacja mieszkańców
- § brak programów o charakterze społecznym
- § potrzeba stworzenia dodatkowej infrastruktury medycznej
- § wysoki poziom bezrobocia wśród mieszkańców
- § brak wzrostu zatrudnienia w przedsiębiorstwach działających na terenie gminy
- § trudne do spełnienia kryteria stawiane przed potencjalnym pracodawcą przez Urząd Pracy dotyczące zatrudniania osób bezrobotnych
- § zły stan techniczny świetlic wiejskich
- § brak odpowiedniego wyposażenia świetlic
- § istnieje konieczność stworzenia przyjaznego programu (przystępne ceny działek pod inwestycje, uzbrojenie terenu, pomoc w załatwianiu formalności dokumentacyjno-prawnych) w celu przyciągnięcia inwestorów zewnętrznych na teren gminy, tworzących miejsca pracy.

II.6. GOSPODARKA

II.6.1. Główni pracodawcy i zatrudnienie

Gmina posiada jedynie charakterystyczne dla terenów wiejskich wykształcone usługi podstawowe. Potrzeby mieszkańców w zakresie dostępności do usług ponad-podstawowych zaspokajane są dzięki bliskiemu sąsiedztwu dużych ośrodków miejskich takich jak Ząbkowice Śląskie, Strzelin, Ziębice. Wieś Ciepłowody skupia większość usług obejmujących sieć placówek handlowych, punkty gastronomiczne, rzemiosło, pocztę, ośrodek telekomunikacji, bank, ochotniczą straż pożarną, placówki spółdzielni mleczarskiej, gminnej spółdzielni „SChł”, lecznicę zwierząt. Występuje tutaj ponadto zbiorcza szkoła gminna, jedyne przedszkole, ośrodek zdrowia, apteka. Na terenie gminy usługi reprezentowane są głównie przez handel i rzemiosło zlokalizowane są w następujących wsiach: Dobrzenice, Muszkowice, Stary Henryków, Wilamowice.

Na terenie gminy występuje przetwórstwo rolno - spożywcze, jest to:

- rozbiór i sprzedaż półtuszy
- produkcja serów żółtych dojrzewających i nie dojrzewających, twarogów ziarnistych i serów topionych

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Ciepłowody

Zarejestrowanych jest 121 podmiotów gospodarczych w branży handlowej, są to przede wszystkim sklepy, kioski, punkt skupu pasz, punkt skupu surowców wtórnych. Wśród podmiotów gospodarczych wykonujących usługi przemysłowe i pozarolnicze, widoczne są branże : krawieckie, fryzjerskie, transportowe, budowlane, elektryczne.

Zestawienie największych podmiotów gospodarczych na terenie gminy

Lp.	Miejscowość	Nazwa firmy/branża
1.	Ciepłowody	a) „AGROTECH” Spółdzielnia Handlowo Usługowo Produkcyjna ul. Kolejowa 15 b) „GOMI” Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska ul. Warszawska 49 Grodków oddz. Ciepłowody c) Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska – Piekarnia ul. Ząbkowicka 6
2.	Targowica	a) Ubojnia Zwierząt T.P.U. „Pentka” Sp. z o.o. ul. Kłodzka 19 Ząbkowice Śl oddz. Targowica
3.	Koźmice	a) Kamieniarstwo „ROKAM” Rosiński Marian Koźmice 14
4.	Piotrowice Polskie	a) Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna Piotrowice Pol. 21

Wyznaczono następujące obszary przewidziane do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego – zróżnicowane zarówno pod względem jakości i funkcji terenu, obejmują one fragmenty następujących wsi:

CIEPŁOWODY

- tereny gospodarki rybnej , tereny mieszkaniowe , tereny mieszkaniowo – turystyczne, tereny usług publicznych , tereny działalności produkcyjnomagazynowej

CZESŁAWICE

- tereny gospodarki rybnej

JAKUBÓW

- tereny mieszkaniowo – turystyczne

KARCZOWICE- tomice-koźmice

- tereny mieszkaniowe, tereny mieszkaniowo – turystyczne, tereny parkingów, miejsca obsługi pasażerów

KOBYLA GŁOWA

- tereny mieszkaniowe i mieszkaniowo – turystyczne

PIOTROWICE POLSKIE, BALDWINOWICE

- tereny mieszkaniowo- turystyczne, tereny mieszkaniowe, tereny działalności

produkcyjno – magazynowej

MUSZKOWICE

- tereny mieszkaniowe i mieszkaniowo - turystyczne, tereny parkingów, miejsce obsługi pasażerów, tereny działalności produkcyjno – magazynowej

Przewiduje się rozwój turystyki na bazie istniejących zasobów przyrodniczo krajobrazowych gminy głównie we wschodniej oraz południowej części obszaru gminy.

We wsiach: Muszkowice, Piotrowice Polskie, Baldwinowice, Kobyła Głowa, Karczowice, Tomice, Koźmice, Brochocin, Jakubów - wyznaczono tereny pod rozwój funkcji turystycznej jako towarzyszącej rolnictwu.

Zakłada się rozwój wypoczynku stacjonarnego oraz turystyki pieszej i rowerowej przez:

- rozwój agroturystyki
- tworzenie miejsc noclegowych, realizację budownictwa letniskowego oraz ośrodków turystyki kwalifikowanej, sportu i rekreacji
- rozwój szlaków turystyki pieszej, rowerowej wraz z ich zagospodarowaniem
- wprowadzenie funkcji turystycznej do obiektów lub zespołów zabytkowych
- włączenie się w tworzenie Szlaku Cystersów poprzez realizację atrakcyjnego odcinka w granicach gminy
- realizację miejsc obsługi podróżnych oraz organizacji parkingów

Rozwój gminy związany jest z obszarami udokumentowanych złóż surowców naturalnych występujących na obszarze wsi Targowica (bazalt), Koźmice (rudę niklu, magnezyt) oraz z obszarem perspektywicznej eksploatacji w obrębie wsi Ciepłowody. Nadzieję pokłada się także w wiejskich terenach zainwestowanych, szczególnie istniejących obiektach po rolniczych, ośrodkach produkcji oraz adaptowanych, niewykorzystanych obiektach inwentarskich w gospodarstwach indywidualnych. Ponadto uwidacznia się rozwój przez zagospodarowanie istniejących stawów oraz nowo realizowanych na bazie cieków wodnych z dopuszczeniem wykorzystania dodatkowego na cele rekreacyjne.

II.6.2. Struktura podstawowych branż na terenie gminy

W Gminie Ciepłowody dominują firmy związane z rolnictwem. Następne w kolejności to przemysł, transport, gospodarka magazynowa i łączność. W latach 2000-2002 łączna liczba podmiotów gospodarczych na terenie gminy powoli, lecz systematycznie rosła. Największy wzrost można zaobserwować w dominującej na terenie gminy grupie: handel i naprawy.

Główne uwarunkowania rozwojowe

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Ciepłowody

- Istnieje duża dostępność komunikacyjna - ponadlokalna trasa międzynarodowa Nr 8 docelowo -S5
- Możliwość realizacji inwestycji związanych z obsługą samochodowego ruchu tranzytowego (motele, stacje benzynowe, parkingi, stacje obsługi serwisowe)
- Rolnictwo podstawą rozwoju ekonomicznego gminy, wysoki wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej
- Posiadanie dobrych gleb pod uprawę warzyw i owoców ekologicznych
- Odpowiednie warunki rozwoju produkcji rybackiej
- Możliwość rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego

Głównym walorem dla inwestorów to brak ograniczeń w dostępności pod inwestycje. Ponieważ gmina jest gminą wybitnie rolniczą aktywność inwestorów winna być ukierunkowana z wykorzystaniem nowych rozwiązań technologicznych związanych z produkcją rolną i zwierzęcą i przetwórstwem rolno - spożywczym.

Wyodrębniono tereny pod działalność produkcyjną, magazynową, składy oraz zakłady stanowiące zaplecze produkcji, również pod działalność produkcyjną z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej.

Struktura podmiotów gospodarczych na terenie gminy (nowe wpisy)

Lp.	Wyszczególnienie	Lata		
		2001	2002	2003
1.	Przemysł	10	8	7
2.	Budownictwo	4	-	-
3.	Handel i naprawy	7	6	1
4.	Transport, gospodarka magazynowa i łączność	-	-	2
5.	Obsługa nieruchomości i firm, nauka	-	-	-
6	Ochrona zdrowia opieka społeczna	-	-	-
OGÓŁEM:		21	14	10

Zakłada się, na obszarze gminy rozwój następujących funkcji:

a) funkcje produkcyjne związane z rolnictwem:

- związane z produkcją rolną
- przetwórstwem rolno - spożywczym
- hodowlą ryb

b) funkcje produkcyjne związane z dziedzinami pozarolniczymi:

- eksploatacja i przeróbka złóż surowców skalnych
- rozwój działalności produkcyjnych wg kryteriów opłacalności rynkowej oraz z zachowaniem zasad ochrony środowiska przyrodniczego

c) funkcje turystyki i wypoczynku:

- agroturystyka
- rozwój infrastruktury turystycznej
- realizacja działań kompleksowych w skali gminy mających na celu wyeksponowanie, poprawę walorów, oraz utrzymanie walorów krajobrazowych, przyrodniczych i kulturowych gminy przez: realizację dolesień, szlaków turystycznych, turystyczne zagospodarowanie zabytków,

d) funkcje usługowe:

- związane z rozwojem infrastruktury społecznej zapewniającej wysoki standard obsługi mieszkańców gminy

Dla realizacji przyjętych funkcji wyodrębniono na obszarze gminy główne strefy polityki przestrzennej najbardziej predysponowane do ich rozwoju tj.:

STREFA A - wiodącą funkcją produkcyjną oraz równoczesnym przyznaniem roli priorytetowej rolnictwu – obejmująca północno - wschodnią i środkową część obszaru gminy

STREFA B - obejmująca zachodnią, południowo – zachodnią i południową część obszaru gminy gdzie zakłada się rozwój turystyki i wypoczynku oraz realizację funkcji ochronnych, obszarów cennych przyrodniczo m.in. przez kompleksowe dolesienia

II.6.3 Identyfikacja problemów

- Gospodarka w Gminie Ciepłowody skupia się głównie wokół rolnictwa (największe zatrudnienie), natomiast największą dynamikę przyrostu firm obserwuje się w przypadku firm zajmujących się handlem i naprawami. Niestety nie ma to wpływu na wzrost zatrudnienia w gminie, ponieważ zarejestrowane podmioty gospodarcze zajmujące się handlem i naprawami nie zatrudniają na ogół pracowników. W pozostałych działach sytuacja wygląda podobnie. Większość podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie Gminy Ciepłowody to

osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Trzeba również zauważyć, że istniejące podmioty nie zmieniają z czasem swojej formy prawnej, co sugeruje, że są to w większości jednoosobowe firmy z małą szansą na dalszy rozwój. Dodatkowo obserwowany jest wzrost likwidacji gospodarstw rolnych wraz ze sprzedażą ziemi, co generuje wzrost bezrobocia i destabilizację na rynku pracy, zwłaszcza wśród młodych osób.

- pasywność zawodowa, brak chęci przebranżowienia zawodowego ludności wiejskiej, a także frustracja i niezadowolenie społeczne z powodu braku szybkich efektów,
- wysokie koszty pracy i tworzenia nowych miejsc pracy, zwłaszcza w sektorze MŚP, a przy tym brak konkretnych rozwiązań systemowych dla tego sektora.

III. ZADANIA POLEGAJCE NA POPRAWIE SYTUACJI NA DANYM OBSZARZE

III.1. OPIS ANALIZY SWOT

Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu).

Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed organizacją. Analizę SWOT można z równym powodzeniem zastosować do dowolnego przedsięwzięcia.

SWOT oparta jest na schemacie klasyfikacji dzielącym wszystkie czynniki mające wpływ na bieżącą i przyszłą pozycję organizacji na:

- zewnętrzne w stosunku do organizacji i mające charakter uwarunkowań wewnętrznych,
- wywierające negatywny wpływ na organizację i mające wpływ pozytywny

Ze skrzyżowania tych dwóch podziałów powstają cztery kategorie czynników:

- zewnętrzne pozytywne - szanse. Szanse to zjawiska i tendencje w otoczeniu, które gdy odpowiednio wykorzystamy staną się impulsem rozwoju oraz osłabią zagrożenia.
- zewnętrzne negatywne - zagrożenia. Zagrożenia to wszystkie czynniki zewnętrzne, które są postrzegane jako bariery dla rozwoju firmy, utrudnienia, dodatkowe koszty działania. Istnienie zagrożeń ma destrukcyjny wpływ na rozwój organizacji lub powodzenie inwestycji. Jednocześnie nie pozwala na pełne wykorzystanie szans i mocnych stron.
- wewnętrzne pozytywne - mocne strony, czyli atuty organizacji. Mocne strony to walory organizacji, które w pozytywny sposób wyróżniają ją pośród konkurencji. Mocne strony mogą być wynikiem wielkości organizacji, polegać na dużym udziale w rynku, niskich kosztach jednostkowych, dysponowania nowoczesną technologią, jakością produkcji itd.
- wewnętrzne negatywne - słabe strony organizacji. Słabe strony to konsekwencja ograniczeń zasobów i niedostatecznych kwalifikacji. Mogą one dotyczyć całej organizacji, jak i jej części. Każda organizacja posiada słabe strony. Jednak zbyt duża ich ilość może spowodować, że organizacja nie utrzyma się na rynku konkurencyjnym, a inwestycja może przynieść straty, zamiast spodziewanych zysków.

Sporządzenie listy czynników i określenie trendów w otoczeniu i wewnątrz organizacji pozwala w kolejnym etapie ocenić siłę ich wpływu na organizację i priorytetowe działania, które muszą zostać podjęte. Informacje uzyskane w trakcie analizy SWOT będą podstawą podejmowania kolejnych, strategicznych decyzji.

III.2. PODSUMOWANIE ANALIZY SWOT

Nr	ZJAWISKO	Analiza SWOT				OCENA			
		Atut	Słabość	Szansa	Zagrożenie	Kierunek trendu	Siła trendu		
							dziś	jutro	pojutrze
	Struktura gospodarcza terenu								
	Pełny dostęp do infrastruktury	X				rosnący	8	9	9
	Korzystne prawo lokalne dla powstających podmiotów	X				stały	7	7	7
	Plan zagospodarowania przewidujący tereny pod inwestycje	X				stały	7	7	7
	Bogate złoża bazaltu, niklu i grejsów	X				rosnący	6	7	8
	Nieruchomości do wykorzystania w celach obsługi ruchu turystycznego	X				rosnący	6	7	7
	Powiększanie areału gospodarstw	X				rosnący	4	5	5
	Warunki dla gospodarstw agroturystycznych	X				rosnący	1	3	5
	Brak przedsiębiorczości		X			malejący	9	7	6
	Brak umiejętności marketingowych		X			malejący	7	6	5

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Ciepłowody

Brak lasów		X			stały	4	4	4
Warunki dla wytwarzania energii wiatrowej			X		rosnący	4	6	7
Napływ inwestorów z branży turystycznej			X		rosnący	3	4	5
Uruchomienie kamieniołomów			X		rosnący	2	4	4
Słaby napływ inwestycji w branżach poza turystyczną				X	malejący	6	4	3
Rosnące obciążenia firm przy zdobywaniu środków z UE				X	rosnący	5	6	7
Sposób użytkowania terenu								
Istnienie terenu pod inwestycje	X				rosnący	3	4	6
Przygotowanie do utworzenia planów miejscowych	X				rosnący	2	4	7
Posiadanie studium uwarunkowań przestrzennych	X				rosnący	2	4	5
Istnienie infrastruktury sportowej na wsiach	X				rosnący	1	2	3
Brak planów miejscowych		X			malejący	6	4	2
Komunikacja i infrastruktura								
Rozwinięta sieć dróg	X				rosnący	8	9	9
Połączenie lokalnej sieci drogowej z siecią krajową	X				stały	6	6	6

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Ciepłowody

Istnienie infrastruktury telekomunikacyjnej	X				rosnący	5	6	7
Brak kanalizacji		X			malejący	9	7	6
Słabość lokalnego transportu pasażerskiego		X			malejący	6	4	3
Przemieszczenie drogi ekspresowej nr 8 w kierunku centrum gminy			X		rosnący	1	1	7
Środowisko naturalne								
Istnienie wód termalnych	X				rosnący	6	7	7
Bardzo dobre gleby	X				stały	6	6	6
Czyste powietrze	X				rosnący	5	6	7
Duże zanieczyszczenie wód powierzchniowych		X			malejący	9	7	5
Brak kanalizacji		X			rosnący	8	9	9
Dziki wysypiska śmieci		X			rosnący	5	6	7
Współpraca z innymi gminami			X		rosnący	6	7	7
Środowisko kulturowe								
Aktywna jednostka OSP	X				stały	8	8	8
Aktywne środowisko skupione wokół szkoły	X				rosnący	7	8	8
Dobra drużyna piłkarska	X				rosnący	6	7	8
Brak powszechnie znanej imprezy promocyjnej		X			rosnący	4	6	6

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Ciepłowody

Brak ośrodka kultury		X			rosnący	3	5	6
Brak infrastruktury dodatkowej		X			rosnący	3	4	5
Słabe funkcjonowanie świetlic wiejskich		X			rosnący	2	3	4
Przynależność do euroregionu			X		rosnący	5	6	7
Rozwój sieci ścieżek rowerowych			X		rosnący	4	5	6
Istnienie atrakcyjnych obiektów zabytkowych			X		rosnący	3	6	7
Istnienie szlaku Cystersów			X		rosnący	3	4	5
Zła kondycja zabytków				X	rosnący	4	6	7
Warunki życia mieszkańców								
Aktywność w części wsi	X				rosnący	4	5	7
Niewielka przestępczość	X				rosnący	2	3	4
Niska aktywność zawodowa		X			rosnący	8	9	9
Niska aktywność społeczna					stały	8	8	8
Brak organizacji społecznych		X			malejący	6	7	8
Słabe przygotowanie zawodowe młodzieży		X			malejący	6	5	3
Spadek ilości mieszkańców		X			rosnący	5	7	8
Alkoholizm		X			rosnący	5	6	7
Bezrobocie strukturalne		X			rosnący	5	6	7
Emigracja zarobkowa młodzieży		X			rosnący	5	6	7
Brak zajęcia dla rolników, którzy		X			rosnący	4	5	6

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Ciepłowody

sprzedają gospodarstwa								
Postępująca izolacja w większych miastach		X			stały	2	4	5
Napływ ludzi z większych miast			X		rosnący	4	5	6
Spadek subwencji oświatowej				X	rosnący	8	8	9
Patologie				X	rosnący	6	7	8
Spadek ilości uczniów				X	rosnący	6	6	7

III.2.1. Struktura gospodarcza terenu

W grupie zagadnień związanych z lokalną gospodarką najwyżej oceniono atuty i zagrożenia. Oznacza to, że według uczestników warsztatów będą one w dłuższym okresie determinować sytuacją gminy. Wpływ obu kategorii czynników będzie się zmieniał w czasie. Prognozuje się, że relatywnie szybko rosła będzie rola atutów, zagrożenia tym samym czasie będą powoli tracić na znaczeniu.

Wśród atutów struktury gospodarczej za najważniejsze uznano:

- Pełny dostęp do infrastruktury
- Korzystne prawo lokalne dla powstających podmiotów
- Plan zagospodarowania przewidujący tereny pod inwestycje

Atuty wykazują dużą dynamikę dodatnią, co oznacza, że uczestnicy warsztatów wysoko oceniają możliwości rozwoju gospodarki Gminy Ciepłowody.

Za najważniejsze słabości gminy uznano:

- Brak przedsiębiorczości
- Brak umiejętności marketingowych
- Brak lasów

Z wyników analiz wynika, że będą ona stopniowo traciły wpływ na sytuację gminy w analizowanym zakresie.

Członkowie grupy zidentyfikowali jako najważniejsze następujące szanse:

- Warunki dla wytwarzania energii wiatrowej
- Napływ inwestorów z branży turystycznej
- Uruchomienie kamieniołomów

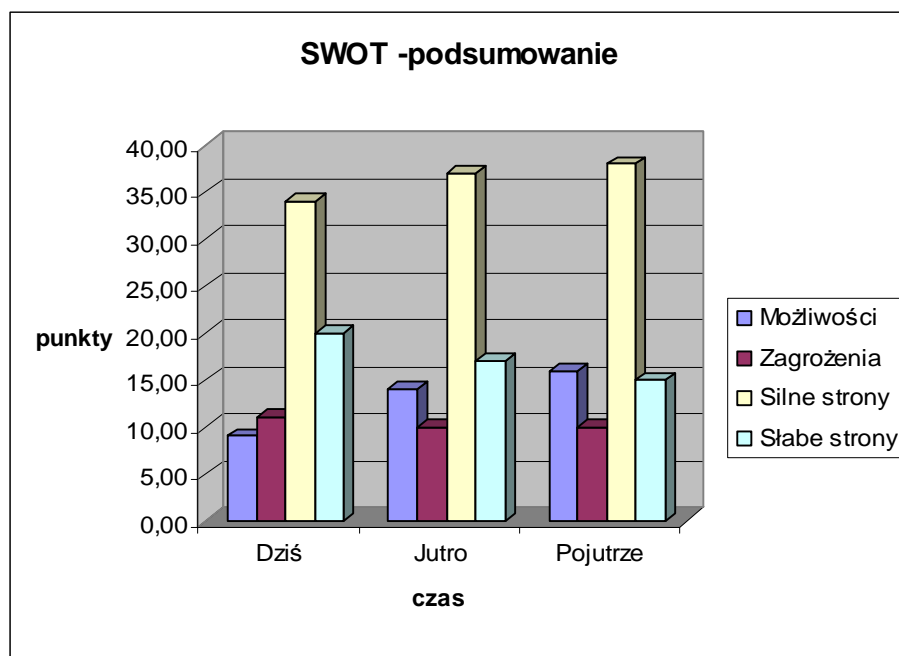
Szanse mają bardzo wysoką dynamikę dodatnią, w dłuższym okresie to one będą określać sytuację gminy.

Zidentyfikowano również najważniejsze z zagrożeń stojących przed gminą:

- Słaby napływ inwestycji w branżach poza turystyczną
- Rosnące obciążenia firm przy zdobywaniu środków z UE

Czynniki te wykazują minimalną dynamikę i ich wpływ na sytuację gospodarczą gminy nie będzie ulegał zmianom.

Podsumowanie	Dziś	Jutro	Dynamika	Pojutrze	Dynamika
Szanse	9,00	14,00	155,56%	16,00	114,29%
Zagrożenia	11,00	10,00	90,91%	10,00	100,00%
Atuty	34,00	37,00	108,82%	38,00	102,70%
Słabości	20,00	17,00	85,00%	15,00	88,24%

Sytuacja, którą określono w trakcie warsztatów należy do sytuacji komfortowych. W dłuższym okresie sytuacje gminy w zakresie jej życia gospodarczego determinować będą atuty i szanse. Sytuacja taka sprzyja działaniom mającym na celu lokalny rozwój gospodarczy. Gmina powinna położyć nacisk na wykorzystanie swoich silnych stron i szans w otoczeniu w celu ograniczenia wpływu słabości na sytuację gospodarczą.

III.2.2. Sposób użytkowania terenu

W niniejszym zakresie tematycznym nie zidentyfikowano czynników zewnętrznych mających wpływ na sytuację w gminie. Zespół zadaniowy stwierdził, zatem że stan gminy będzie określony w pełni przez czynniki, na które władze i mieszkańcy gminy mają wpływ.

Wśród atutów gminy za najważniejsze uznano:

- Istnienie terenu pod inwestycje
- Przygotowanie do utworzenia planów miejscowych

- Posiadanie studium uwarunkowań przestrzennych

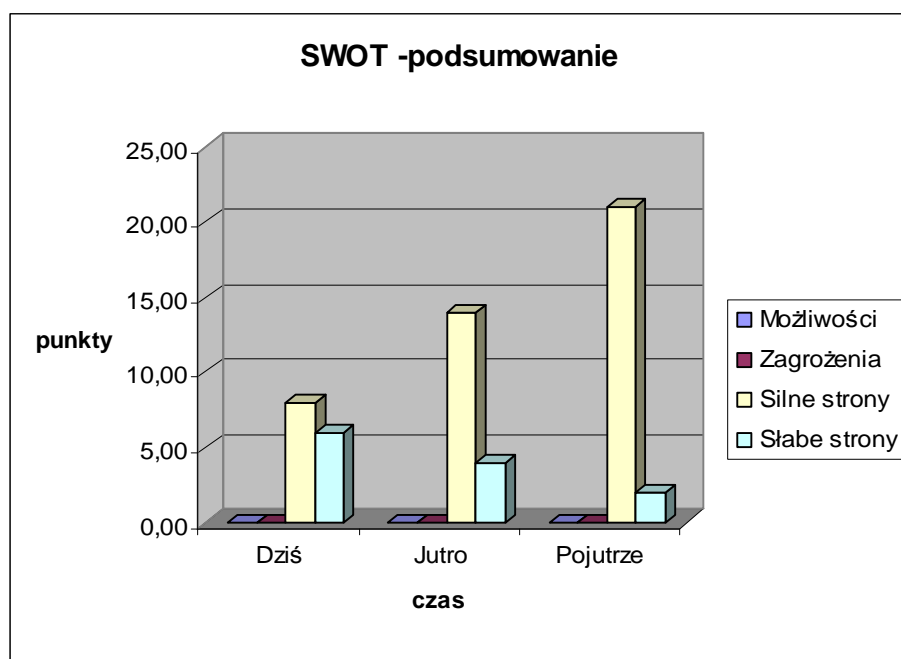
Rola wymienionych czynników będzie szybko rosła. Dynamika tych czynników osiąga 175%, co oznacza, że członkowie Zespołu uznali je za kluczowe w dłuższej perspektywie.

Jako jedyną słabość gminy uznano:

- Brak planów miejscowych

Rola tego czynnika będzie maleć z czasem. Plany miejscowe będą, bowiem opracowywane sukcesywnie dla kolejnych obszarów gminy.

Podsumowanie	Dziś	Jutro	Dynamika	Pojutrze	Dynamika
Szanse	0,00	0,00	b.d.	0,00	b.d.
Zagrożenia	0,00	0,00	b.d.	0,00	b.d.
Atuty	8,00	14,00	175,00%	21,00	150,00%
Słabości	6,00	4,00	66,67%	2,00	50,00%

W trakcie warsztatów nie zidentyfikowano czynników zewnętrznych, które mogą mieć wpływ na sposób użytkowania terenu. Członkowie Zespołu stwierdzili, że sytuację w tym zakresie tematycznym kontrolują w pełni władze gminy. Na wykresie widach wyraźnie, że w tym aspekcie funkcjonowania gminy sytuacja będzie ulegać poprawie. Silne strony będą determinować sytuacją w coraz większym stopniu, słabości szybko tracić na znaczeniu.

III.2.3. Komunikacja i infrastruktura

Podobnie jak w poprzednim przypadku, również w odniesieniu do zakresu tematycznego „komunikacja i infrastruktura” członkowie Zespołu nie zidentyfikowali czynników zewnętrznych mających wpływ na zagadnienia włączone w ten zakres tematyczny. Zespół ujawnił istnienie szeregu czynników wewnętrznych.

Wśród atutów gminy za najważniejsze uznano:

- Rozwinięta sieć dróg
- Połączenie lokalnej sieci drogowej z siecią krajową
- Istnienie infrastruktury telekomunikacyjnej

Czynniki te będą miały nieznacznie rosnący wpływ na sytuację w gminie.

W trakcie prac określono również podstawowe słabe strony gminy:

- Brak kanalizacji
- Słabość lokalnego transportu pasażerskiego

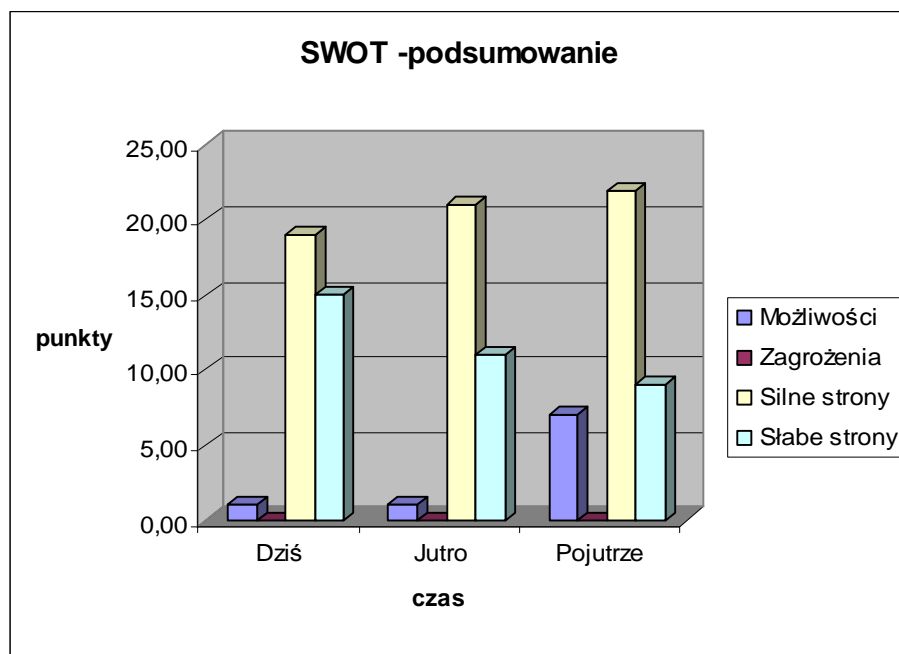
Ich wpływ na sytuację w gminie będzie stopniowo malał w dłuższym okresie.

Jako jedyny czynnik, na który nie mają wpływu władze gminy wymieniona została szansa:

- Przemieszczenie drogi ekspresowej nr 8 w kierunku centrum gminy

Czynnik ten prezentuje bardzo wysoką dodatnią dynamikę. Jego rola dla sytuacji w gminie radykalnie wzrośnie w dłuższym okresie.

Podsumowanie	Dziś	Jutro	Dynamika	Pojutrze	Dynamika
Szanse	1,00	1,00	100,00%	7,00	700,00%
Zagrożenia	0,00	0,00	b.d.	0,00	b.d.
Atuty	19,00	21,00	110,53%	22,00	104,76%
Słabości	15,00	11,00	73,33%	9,00	81,82%

Na wykresie obrazującym czynniki wpływające na komunikację i infrastrukturę w Gminie Ciepłowody dostrzec można, że sytuacja będzie się stopniowo poprawiać. Początkowo silne i słabe strony gminy w tym aspekcie niemal się równoważą. Obie grupy czynników mają jednak przeciwne dynamiki i atuty gminy będą wyraźnie przeważać w dłuższym okresie. W tym samym momencie sytuację gminy może dodatkowo poprawić pojawienie się pozytywnego czynnika zewnętrznego.

III.2.4. Środowisko naturalne

Zagadnienia związane ze stanem środowiska naturalnego zostały ocenione bardzo podobnie do zagadnień związanych z infrastrukturą i komunikacją. Tu również nie zidentyfikowano zagrożeń. Członkowie zespołu stwierdzili, że władze gminy mają największy wpływ na jego stan.

Wśród najważniejszych atutów gminy wymienia się:

- Istnienie wód termalnych
- Bardzo dobre gleby
- Czyste powietrze

Atuty te mają stosunkowo wysoką dodatnią dynamikę. Ich rola, jak przewidują uczestnicy warsztatów, będzie rosła.

Do najistotniejszych słabości należą:

- Duże zanieczyszczenie wód powierzchniowych
- Brak kanalizacji
- Dzikie wysypiska śmieci

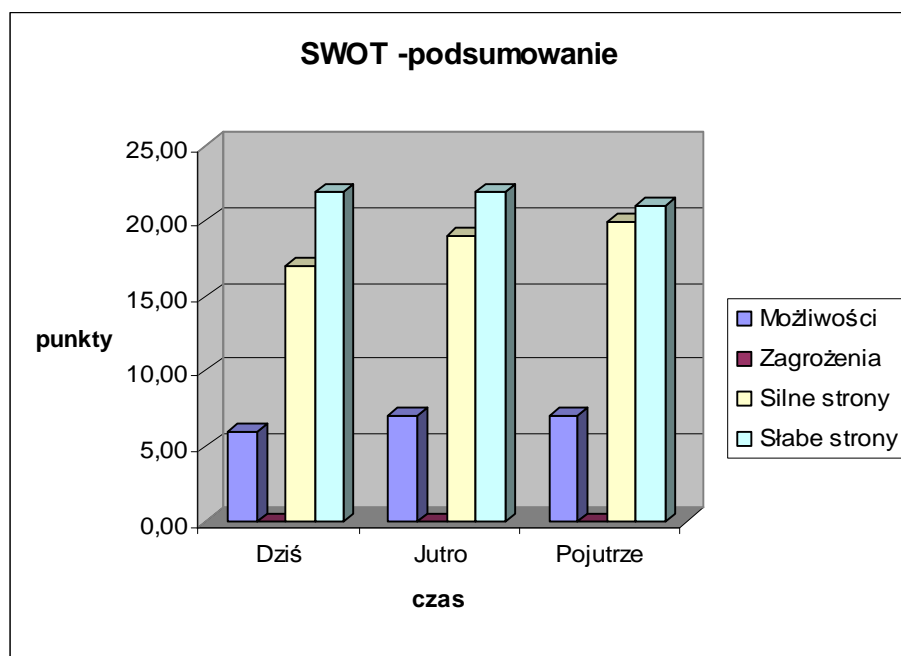
Ich wpływ na sytuację gminy będzie nieznacznie malał.

Uczestnicy warsztatów zidentyfikowali jedną, stojącą przed gminą szansę:

- Współpraca z innymi gminami

Rola tego czynnika będzie niezauważalnie rosła w długim okresie.

Podsumowanie	Dziś	Jutro	Dynamika	Pojutrze	Dynamika
Szanse	6,00	7,00	116,67%	7,00	100,00%
Zagrożenia	0,00	0,00	b.d.	0,00	b.d.
Atuty	17,00	19,00	111,76%	20,00	105,26%
Słabości	22,00	22,00	100,00%	21,00	95,45%

W zbiorze zagadnień „Środowisko naturalne” zidentyfikowano niewiele czynników zewnętrznych. Jedyny jest szansą o rosnącym znaczeniu dla gminy. Czynniki wewnętrzne mają w krótkim okresie niekorzystną konfigurację. W dłuższym okresie sytuacja będzie się poprawiać: atuty będą miały rosnący a słabości malejący wpływ na sytuację w gminie.

III.2.5. Środowisko kulturowe

W tym zakresie tematycznym zidentyfikowano wszystkie cztery typy czynników. Dominują wśród nich atuty i szanse, co jest sytuacją optymalną dla Gminy Ciepłowody. Umożliwia, bowiem aktywną politykę mającą na celu rozwój w zakresie zadań objętych kategorią „Środowisko kulturowe”.

Wśród najważniejszych atutów wymieniono:

- Aktywna jednostka OSP
- Aktywne środowisko skupione wokół szkoły
- Dobra drużyna piłkarska

Atuty przejawiają zauważalną dynamikę dodatnią. Ich wpływ na sytuację gminy będzie rósł.

Najważniejszymi ze słabości są:

- Brak powszechnie znanej imprezy promocyjnej
- Brak ośrodka kultury
- Brak infrastruktury dodatkowej

Słabości mają silną dynamikę dodatnią, sięgającą 150% i będą odgrywać coraz większą rolę w życiu kulturalnym gminy.

Wśród szans za najważniejsze uznano:

- Przynależność do euroregionu
- Rozwój sieci ścieżek rowerowych
- Istnienie atrakcyjnych obiektów zabytkowych

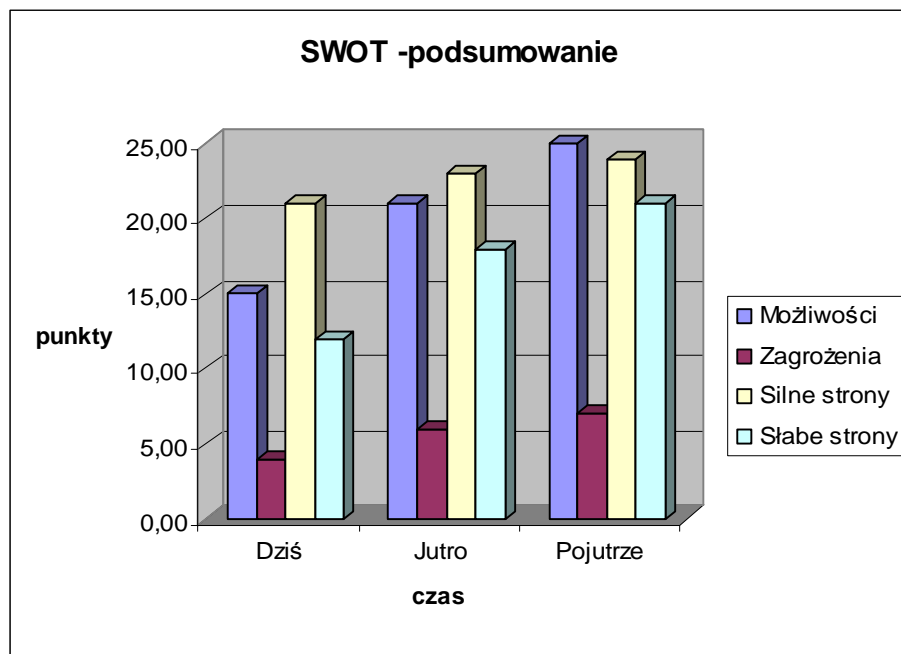
Rola szans w kształtowaniu sytuacji gminy będzie znacząco rosła. Wzrost ich wpływu będzie szczególnie wyraźny w średnim okresie (5-7lat).

Zidentyfikowano jedno zagrożenie:

- Zła kondycja zabytków

Stwierdzono, że problem ten będzie szybko narastał. W dłuższym okresie jego wpływ na sytuację kulturalną gminy radykalnie wzrośnie.

Podsumowanie	Dziś	Jutro	Dynamika	Pojutrze	Dynamika
Szanse	15,00	21,00	140,00%	25,00	119,05%
Zagrożenia	4,00	6,00	150,00%	7,00	116,67%
Atuty	21,00	23,00	109,52%	24,00	104,35%
Słabości	12,00	18,00	150,00%	21,00	116,67%

Wykres obrazuje korzystną sytuację gminy w zakresie jej środowiska w krótkim okresie. Niekorzystnym zjawiskiem jest wzrost znaczenia zagrożeń i słabości w długim okresie. Tendencjom tym należy przeciwstawić potencjał silnych stron i wykorzystanie szans w celu zniwelowania niekorzystnych trendów.

III.2.6. Warunki życia mieszkańców

W zakresie zagadnień objętych tematem „Warunki życia mieszkańców” zidentyfikowano wszystkie typy czynników. Zauważyć można dominację zagrożeń i słabych stron, co jest sytuacją skrajnie niekorzystną.

Wśród atutów za najważniejsze uznano:

- Aktywność w części wsi
- Niewielka przestępczość

Atuty przejawiają bardzo wysoką dynamikę dodatnią a ich rola w czasie będzie wyraźnie rosła.

Za najważniejsze słabe strony gminy uznano:

- Niska aktywność zawodowa

- Niska aktywność społeczna
- Brak organizacji społecznych

Generalnie wymienione czynniki wiążą się z marazmem mieszkańców gminy. Uczestnicy warsztatów oceniają ich wpływ na jakość życia mieszkańców za nieznacznie rosnący.

Podstawową szansą gminy jest:

- Napływ ludzi z większych miast

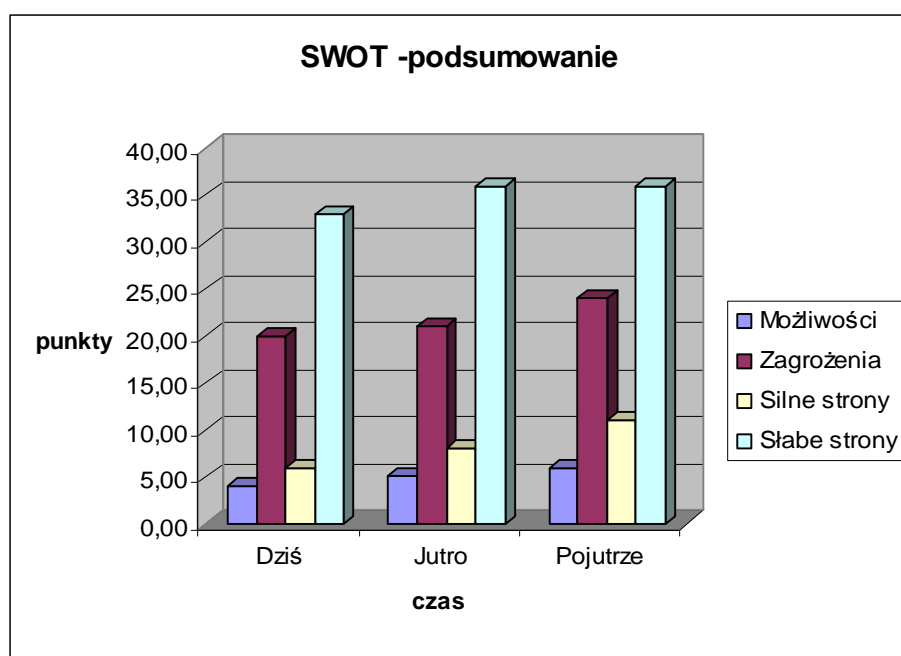
Trend, jaki ma to zjawisko jest rosnący, podobnie jak jego znaczenie dla sytuacji w gminie.

Głównymi zagrożeniami są:

- Spadek subwencji oświatowej
- Patologie
- Spadek ilości uczniów

Zagrożenia wykazują niewielką dynamikę dodatnią a ich wpływ na jakość życia mieszkańców będzie nieznacznie rósł.

Podsumowanie	Dziś	Jutro	Dynamika	Pojutrze	Dynamika
Szanse	4,00	5,00	125,00%	6,00	120,00%
Zagrożenia	20,00	21,00	105,00%	24,00	114,29%
Atuty	6,00	8,00	133,33%	11,00	137,50%
Słabości	33,00	36,00	109,09%	36,00	100,00%

Sytuacja Gminy Ciepłowody w analizowanym aspekcie jest skrajnie niekorzystna. Przeważają czynniki negatywne a czynniki pozytywne mają niewielką dynamikę dodatnią i wzrost ich znaczenia nie zrekompensuje czynników negatywnych w długim okresie. Prawidłową strategią jest strategia obronna polegająca na podejmowaniu prób niwelowania czynników negatywnych.

IV . REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW

IV.1. ZADANIA I PROJEKTY PRIORYTETOWE W LATACH 2004-2013

Na podstawie wyników analizy SWOT i innych warsztatów zespół zadaniowy ds. Rozwoju Lokalnego wyznaczył następujące priorytety w zakresie inwestycji gminnych.

INWESTYCJA
Struktura gospodarcza terenu
Zalesianie słabszych oraz podtopionych gruntów
Użytkowanie terenu
Zalesianie słabszych oraz podtopionych gruntów
Komunikacja i infrastruktura
Rozbudowa sieci kanalizacyjnej
Naprawy i modernizacje infrastruktury drogowej
Budowa ścieżek rowerowych
Stworzenie infrastruktury informatycznej
Stan środowiska naturalnego
Budowa systemu kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków
Inwestycje związane z gospodarką odpadami
Budowa ścieżek rowerowych
Środowisko kulturowe
Stworzenie ośrodka kultury
Stworzenie infrastruktury dodatkowej (kino, sala widowiskowa itp)
Warunki i jakość życia mieszkańców, struktura zamieszkania
Budowa gminnego ośrodka zdrowia
Stworzenie punktu doradztwa zawodowego

Podobnej operacji dokonano w odniesieniu do planowanych projektów:

PROGRAM
Struktura gospodarcza terenu
Organizacja szkoleń dla przedsiębiorców
Stworzenie programu promocji gminy i oferty inwestycyjnej
Rozwój współpracy międzynarodowej i partnerskiej
Stworzenie systemu zachęt i ulg podatkowych dla inwestorów
Organizacja szkoleń współfinansowanych przez Europejski Fundusz Społeczny

Program wspierania powstawania nowych przedsiębiorstw (udostępnianie lokali i zniżki w czynszach)
Komunikacja i infrastruktura
Wysiłki na rzecz przemieszczenia drogi krajowej w kierunku centrum gminy
Działania na rzecz rozwoju lokalnego transportu pasażerskiego
Użytkowanie terenu
Przygotowanie miejscowych planów zagospodarowania
Stan środowiska naturalnego
Promocja ekologii
Działania na rzecz wykorzystania wód termalnych
Współpraca z innymi gminami
Wytyczenie ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych
Środowisko kulturowe
Stworzenie znanej imprezy promocyjnej
Stworzenie programu funkcjonowania świetlic wiejskich
Przygotowanie programu rewitalizacji zabytków
Promocja szlaku Cystersów
Przygotowanie materiałów promujących ciekawe miejsca na terenie gminy
Przygotowanie koncepcji sieci ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych
Warunki i jakość życia mieszkańców, struktura zamieszkania
Stworzenie programu aktywizacji zawodowej mieszkańców gminy
Stworzenie programu rozwiązywania problemów społecznych
Promocja istniejącej bazy oświatowej, próby przyciągnięcia uczniów spoza gminy
Organizacja imprez integrujących mieszkańców poszczególnych wsi gminy

IV.2. ZADANIA DO REALIZACJI W LATACH 2004-2008

W ramach prac opracowano hierarchię ważności inwestycji planowanych do realizacji w latach 2004-2008. Przyjęto, że zadania ocenione powyżej 90 punktów są zadaniami priorytetowymi do realizacji na lata 2004-2008.

Nr	Nazwa zadania	Ocena
1	Sieć kanalizacyjna z oczyszczalnią ścieków dla wsi Kobyla	100

	Głowa	
2	Sieć kanalizacyjna z oczyszczalnią ścieków dla wsi Baldwinowice	100
3	Sieć kanalizacyjna z oczyszczalnią ścieków dla wsi Piotrowice Polskie	100
4	Sieć kanalizacyjna z oczyszczalnią ścieków dla wsi Ciepłowody i Dobrzenic	100
5	Opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla całej gminy	100
6	Budowa gminnego ośrodka zdrowia	90
7	Sieć wodociągowa + SUW dla wsi Koźmice, Tomice, Karczowice	85
8	Remont i odbudowa drogi transportu rolnego w obrebie wsi Tomice	80
9	Remont i odbudowa ul. Osiedle we wsi Ciepłowody	65
10	Remont i odbudowa ul. Ogrodowej we wsi Ciepłowody	65
11	Budowa ścieżki rowerowej	45
12	Zagospodarowanie działki przy ZSzS w Ciepłowodach	40

IV.3. PODZIAŁ I CHARAKTERYSTYKA ZADAŃ INWESTYCYJNYCH na lata 2004-2008

Program Operacyjny: Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Priorytet 3. – Rozwój lokalny

Działanie 3.1. – Obszary wiejskie

Lp.	Nazwa planowanego działania-zadania Typ projektu inwestycyjnego	Określenie kryteriów kolejności realizacji	Etapy Działania Harmonogram realizacji	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu Beneficjent końcowy	Nakłady do poniesienia [zł]
BUDOWA URZĄDZEŃ DO ODPROWADZANIA ŚCIEKÓW I DOPROWADZANIA WODY Dziedziny interwencji: 3. Infrastruktura podstawowa					
1.	Sieć kanalizacyjna z oczyszczalnią ścieków dla wsi Kobyła Głowa	Ustalenia zespołu ds. Rozwoju Lokalnego	2004	Gmina Ciepłowody	938 741 Maksymalne dofinansowanie z EFRR: 75%
2.	Sieć kanalizacyjna z oczyszczalnią ścieków dla wsi Baldwinowice	Ustalenia zespołu ds. Rozwoju Lokalnego	2005	Gmina Ciepłowody	800 000 Maksymalne dofinansowanie z EFRR: 75%
3.	Sieć kanalizacyjna z oczyszczalnią ścieków dla wsi Piotrowice Polskie	Ustalenia zespołu ds. Rozwoju Lokalnego	2006	Gmina Ciepłowody	1 400 000 Maksymalne dofinansowanie z EFRR: 75%

Program Operacyjny: Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Priorytet 1 Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów

Działanie 1.2 Infrastruktura ochrony środowiska

Lp.	Nazwa planowanego działania-zadania Typ projektu inwestycyjnego	Określenie kryteriów kolejności realizacji	Etapy Działania Harmonogram realizacji	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu Beneficjent końcowy	Nakłady do poniesienia [zł]
BUDOWA URZĄDZEŃ DO ODPROWADZANIA ŚCIEKÓW I DOPROWADZANIA WODY					
Dziedziny interwencji: 3. Infrastruktura podstawowa					
4.	Sieć kanalizacyjna z oczyszczalnią ścieków dla wsi Ciepłowody i Dobrzenic	Ustalenia zespołu ds. Rozwoju Lokalnego	2005-2008	Gmina Ciepłowody	9 000 000 Maksymalne dofinansowanie z EFRR: 75%

V. POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DZIAŁANAMI REALIZOWANYMI NA TERENIE GMINY/POWIATU/WOJEWÓDZTWA

W ramach wspierania przez władze państwowe rozwoju regionalnego, którego istotnym elementem w skali lokalnej jest Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Ciepłowody, duże znaczenie ma uzyskanie jej spójności ze strategią rozwoju Dolnego Śląska. W opracowanej przez Zarząd Województwa II wersji strategii rozwoju Województwa Dolnośląskiego zakłada się m. in., że po jej formalnym przyjęciu opracowane zostaną strategie sektorowe, które w pierwszej kolejności będą dotyczyły następujących dziedzin:

- edukacji,
- ekologii,
- energetyki,
- infrastruktury,
- kultury,
- obszarów wiejskich,
- rynku pracy,
- turystyki i promocji regionu,
- zdrowia i opieki społecznej.

Przewiduje się włączenie w te prace szerokiego kręgu ekspertów regionalnych, grupującego przedstawicieli samorządów, szkół wyższych, profesjonalnych stowarzyszeń, agencji rozwoju regionalnego, euroregionów, organizacji pozarządowych oraz wybitnych obywateli. W interesie skutecznego wprowadzania w te strategie sektorowe części zadań, zwłaszcza tych o charakterze ponadlokalnym, jakich wymaga Gmina Ciepłowody, leży wprowadzenie przedstawicieli samorządu gminnego w prace nad tymi programami. Strategia rozwoju Dolnego Śląska będzie podstawą opracowania tzw. programu wojewódzkiego, a następnie zawarcia kontraktu wojewódzkiego, który będzie stanowić umowę pomiędzy rządem RP a samorządem województwa. Podstawową funkcją kontraktu jest zapewnienie współfinansowania przez rząd przedsięwzięć, które nie mogą być pokryte w całości przez budżet województwa i innych samorządów terytorialnych regionu. Nowa ustawa o zasadach wspierania rozwoju regionalnego określa charakter zadań, jakie mogą otrzymać wsparcie ze środków budżetu państwa i jakie winny być preferowane w kontraktach wojewódzkich.

W II wersji strategii rozwoju Dolnego Śląska zwraca się także uwagę na to, że dla zapewnienia stabilnego rozwoju regionu jego finansowanie musi być oparte w głównej mierze na zasobach wewnętrznych województwa, w możliwie małym stopniu transferowanych przez budżet państwa. Poza środkami znajdującymi się w gestii władz samorządowych różnych szczebli, wchodzi w grę również środki banków, firm, organizacji i osób prywatnych działających na Dolnym Śląsku. Ich uruchomienie wymagać będzie

aktywizacji realnego choć niewymiernego potencjału gospodarczej i społecznej aktywności na wielu polach, które dziś wydają się być zarezerwowane dla władzy publicznej i przez nią muszą być finansowane.

Ważnym źródłem finansowania rozwoju Dolnego Śląska będzie budżet państwa, a także zagraniczne fundusze pomocowe, które jednak pokryją tylko część potrzeb województwa. Fundusze te mogą być ważnym źródłem kapitału, potrzebnego m.in. dla wspierania działań, które stwarzają trwałe podstawy wzrostu konkurencyjności regionu (np. innowacyjne i pilotażowe). W pozyskiwaniu środków realizacyjnych znaczną rolę odgrywać ma mechanizm Partnerstwa Publiczno – Prywatnego (PPP). Jego wykorzystywanie pozwoli na uruchomienie rezerw kapitału skumulowanego w rękach prywatnych na przedsięwzięcia umieszczone w przestrzeni publicznej. Równocześnie PPP poprzez powiązanie z mechanizmami rynkowymi ułatwi konstruowanie zasad pozwalających na trwałe funkcjonowanie finansowych w ten sposób inicjatyw, bez ciągłego zasilania środkami budżetowymi.

Istotne dla realizacji PRL Gminy Ciepłowody są jej relacje ze strategią rozwoju powiatu świdnickiego, w której cele w generalnym ujęciu są tożsame z przyjętymi celami rozwoju. Zwiększy to szanse ich realizacji, w szczególności przez wspólne wykorzystywanie możliwości pozyskiwania środków finansowych i rzeczowych na ich wykonanie. Celowe wydaje się dokonywanie okresowych wspólnych ocen realizacji zadań obu dokumentów i uwzględnienie w harmonogramach realizacyjnych współdziałania obu jednostek samorządu terytorialnego.

VI. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Wskaźniki do oceny realizacji Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Ciepłowody dobrano tak by były adekwatne do planowanych inwestycji. Przedstawione wskaźniki zbiorcze i prezentują wyniki wszystkich planowanych działań inwestycyjnych. Podzielono je wg. Typów inwestycji, wyróżniono: Wodociągi, Stacje Uzdatniania Wody, Kanalizacje, Oczyszczalnie, wskaźniki ogólne. W każdej kategorii wyróżniono wskaźniki produktów, rezultatów i oddziaływania, stanowią one wyraźnie wydzielone bloki w każdej z kategorii.

Ponadto w ramach wskaźników niekwantyfikowanych planuje się osiągnięcie:

- Ø Wzrostu poziomu życia
- Ø Wzrostu zadowolenia z życia
- Ø Zwiększenie aktywności społecznej
- Ø Zwiększenie atrakcyjności terenu gminy

SUW			STUDIUM WYKONALNOŚCI	
Liczba wybudowanych/zmodernizowanych stacji uzdatniania wody				Szt.
			-	
Liczba gospodarstw domowych/budynków obsługiwanych przez stację uzdatniania wody				Szt.
			-	
Powierzchnia terenów inwestycyjnych objęta działaniem stacji uzdatniania wody				ha
			-	
Liczba wody konsumowanej (w okresie 1 roku)				m3
			-	
Liczba osób korzystających z sieci wodociągowej				Szt.
			-	
Kanalizacja				
Długość wybudowanej/ zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej				km
			-	
Długość wybudowanej/zmodernizowanej sieci kanalizacji deszczowej				km
			-	
Długość wybudowanych/zmodernizowanych przyłączy (przykanalików)				km
			-	
Liczba wybudowanych/zmodernizowanych przyłączy (przykanalików)				szt.
			-	

Długość sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy	-	km
Powierzchnia terenów inwestycyjnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej	-	ha
Liczba gospodarstw domowych/budynków podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej	-	szt.
Ilość nieoczyszczonych ścieków	-	m3/doba
	-	
Klasa czystości wód rzek leżących wskazanych przez beneficjenta (po roku)	-	klasa
Liczba osób korzystających z sieci kanalizacyjnej	-	osoby

Oczyszczalnie

Liczba wybudowanych/zmodernizowanych oczyszczalni ścieków	-	szt.
	-	
Liczba gospodarstw domowych/budynków obsługiwanych przez oczyszczalnię ścieków	-	szt.
Powierzchnia terenów inwestycyjnych objęta działaniem oczyszczalni ścieków	-	ha
Wykorzystywana moc przerobowa zmodernizowanej oczyszczalni ścieków	-	m3/doba
Przepustowość zmodernizowanej oczyszczalni ścieków	-	m3/doba
Ilość nieoczyszczonych ścieków	-	m3/doba
Wartość fizykochemiczna oczyszczanych ścieków bezpośrednio po zakończeniu projektu	-	mg/l
Klasa czystości wód rzek leżących wskazanych przez beneficjenta (po roku)	-	klasa
Ilość ścieków odprowadzonych/oczyszczonych (w okresie 1 roku)	-	m3/miesiąc
	-	c

Ogólne

Liczba utworzonych miejsc pracy (w okresie 2 lat)	-	szt.
Liczba utworzonych przedsiębiorstw (w okresie 2 lat)	-	szt.
Wielkość migracji w gminie	-	saldo
Liczba pracujących w obszarze oddziaływania	-	osoby

VII. PLAN FINANSOWY NA LATA 2004 – 2006

Głównym źródłem finansowania zadań przewidywanych w planach Gminy są publiczne środki finansowe. Z uwagi jednak na ambitny zakres poszczególnych projektów inwestycyjnych, kapitałochłonnych ich charakter możliwości finansowe gminy są ograniczone co do zakresu jej partycypacji. Dlatego też koniecznym będzie pozyskiwanie środków pozabudżetowych, w tym:

- środki pomocowe z Unii Europejskiej,
- WFOŚiGW,
- budżet państwa (województwo, MENiS),
- prywatne (w ramach tzw. Partnerstwa Publiczno-Prywatnego),
- kredyty i pożyczki.

Plan finansowy na lata 2004-2006 zakłada następującą strukturę źródeł finansowania:

<i>Źródło finansowania</i>	2004 r	2005 r	2006 r			
	Planowana kwota [zł]	Struktura [%]	Planowana kwota [zł]	Struktura [%]	Planowana kwota [zł]	Struktura [%]
1. Budżet gminy	77982	8,92	493490	33,02	1 150 000	26
2. Środki Unii Europejskiej	442944	50,67	600000	40,14	3300000	74
3. Budżet Państwa (MENiS, Województwo)	251524	28,77	401250	26,84	-	-
4. Środki WFOŚiGW	101800	11,64	-	-	-	-
5. Środki prywatne (umowy PPP)	-	-	-	-	-	-
OGÓŁEM:	874250	100	1494740	100	4450000	100

Plan finansowy na lata 2007-2008 zakłada następującą strukturę źródeł finansowania:

<i>Źródło finansowania</i>	2007 r		2008 r	
	Planowana kwota [zł]	Struktur a [%]	Planowana kwota [zł]	Struktur a [%]
1. Budżet gminy	155000	5	490000	16
2. Środki Unii Europejskiej	2250000	75	2250000	73
3. Budżet Państwa (MENiS)	595000	20	350000	11
OGÓŁEM:	3000000	100	3090000	100

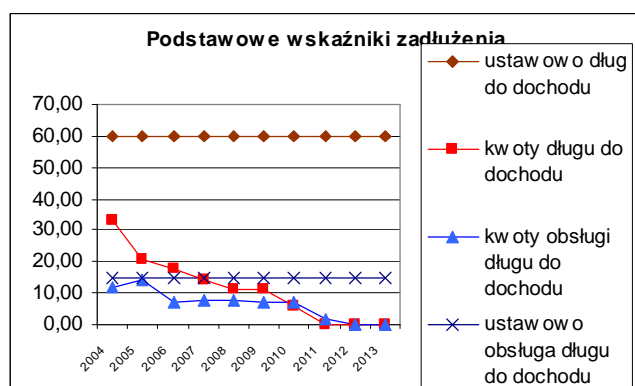
<i>Źródło finansowania</i>	2009		2010	
	Planowana kwota [zł]	Struktur a [%]	Planowana kwota [zł]	Struktur a [%]
1. Budżet gminy	250000	25	119000	15
2. Środki Unii Europejskiej	750000	75	525000	67
3. Budżet Państwa (MENiS)			137500	18
OGÓŁEM:	1000000	100	781500	100

<i>Źródło finansowania</i>	2011		2012	
	Planowana kwota [zł]	Struktur a [%]	Planowana kwota [zł]	Struktur a [%]
1. Budżet gminy	335000	29	565000	41
2. Środki Unii Europejskiej	825000	71	825000	59
3. Budżet Państwa (MENiS)	-			
OGÓŁEM:	1160000	100	1390000	100

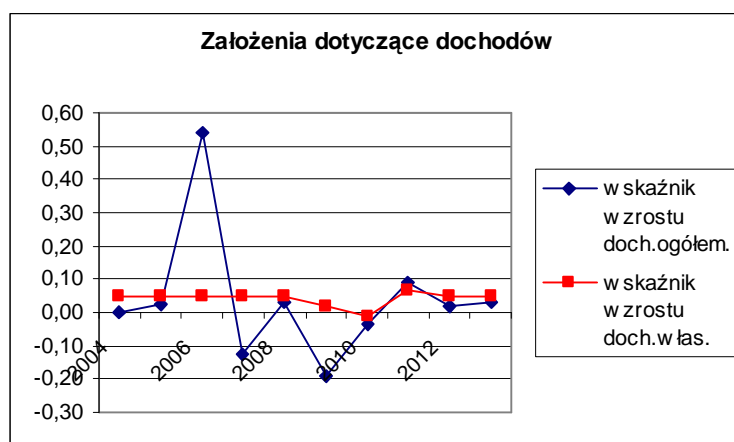
2013

Źródło finansowania	Planowana kwota [zł]	Struktura [%]
1. Budżet gminy	445000	31
2. Środki Unii Europejskiej	975000	69
3. Budżet Państwa (MENiS)	-	
OGÓŁEM:	1420000	100

Przedstawiony plan finansowania planowanych przedsięwzięć mieści się w ustawowych ramach określających standardy finansów gminy. Planowane zadłużenie, co ilustruje poniższy wykres nie przekracza poziomów ustalonych ustawą.

Gmina Ciepłowody zakłada stabilny poziom dochodów własnych i ich minimalny wzrost w dłuższym okresie. Przewiduje się jednak wahania dochodów gminy, które najszybszy wzrost osiągną w 2006 roku

Lp	Wyszczególnienie	Plan 2004r.	Prognoza 2005r.	Prognoza 2006r.	Prognoza 2007r.	Prognoza 2008r.	Prognoza 2009r.	Prognoza 2010r.	Prognoza 2011r.	Prognoza 2012r.	Prognoza 2013r.
1	2	7	8	9	10	11	12	13	13	13	13
x	wskaźnik wzrostu doch.ogółem.		2,27%	53,81%	-12,86%	2,83%	-19,15%	-3,88%	8,98%	1,81%	2,82%
I	Dochody ogółem	5 151 970	5 269 000	8 104 000	7 062 000	7 262 000	5 871 600	5 644 000	6 151 000	6 262 500	6 439 000
x	wskaźnik wzrostu doch.włas.	5,00%	4,95%	4,98%	5,00%	5,00%	1,99%	-1,38%	6,44%	5,00%	5,00%
1	Dochody własne	1 816 128	1 906 000	2 001 000	2 101 000	2 206 000	2 250 000	2 219 000	2 362 000	2 480 100	2 604 000
2	Subwencje	2 260 720	2 200 000	2 280 000	2 171 000	2 251 000	2 300 000	2 300 000	2 346 000	2 314 400	2 210 000
3	Dotacje i środki pozabudż. na zadania z zakresu administracji rządowej	484 531	503 000	523 000	540 000	555 000	571 600	600 000	618 000	643 000	650 000
4	Dotacje celowe na zadania własne	118 186	374 250	17 100	618 000	369 000	18 900	137 500	20 000	20 000	21 000
5	Dotacje ze źródeł pozabudżetowych	590 591	660 000	3 300 000	2 250 000	2 250 000	750 000	525 000	825 000	825 000	975 000
II	Wydatki	4 891 956	5 061 450	8 491 100	7 160 000	7 281 000	5 540 500	5 431 500	6 053 900	6 282 500	6 460 000
1	Wydatki bieżące	3 909 646	3 566 710	4 041 100	4 160 000	4 191 000	4 540 500	4 650 000	4 790 000	4 892 500	5 040 000
2	Wydatki inwestycyjne	982 310	1 494 740	4 450 000	3 000 000	3 090 000	1 000 000	781 500	1 263 900	1 390 000	1 420 000
III	Wolne środki (I-I.4-II)	-330 577	-452 450	-3 687 100	-2 348 000	-2 269 000	-418 900	-312 500	-727 900	-845 000	-996 000
IV	Obsługa zadłużenia	622 000	711 800	560 000	595 000	600 000	420 000	400 000	127 100	0	0
1	raty kapitałowe	480 000	581 800	480 000	520 000	500 000	350 000	350 000	117 100	0	0
2	odsetki od kredytów/pożyczek	142 000	130 000	80 000	75 000	100 000	70 000	50 000	10 000	0	0
a	w tym: na inwestycje	142 000	130 000	80 000	75 000	100 000	70 000	50 000	10 000	0	0
V	Wolne środki na inwestycje - własne środki (III-IV)	-952 577	-1 164 250	-4 247 100	-2 943 000	-2 869 000	-838 900	-712 500	-855 000	-845 000	-996 000

VI	Wolne środki na inwestycje z dotacjami i środkami z unii (V+I.5)	-361 986	-504 250	-947 100	-693 000	-619 000	-88 900	-187 500	-30 000	-20 000	-21 000
VII	Środki na realizację inwest. (V+I.5+VIII)	-361 986	-504 250	-80 000	-693 000	-269 000	-88 900	-187 500	-30 000	-20 000	-21 000
VIII	Przychody ogółem:	0	0	867 100	0	350 000	0	0	0	0	0
IX	Wydatki ogółem	4 671 970	4 687 200	8 491 100	6 542 000	7 112 000	5 521 600	5 294 000	6 033 900	6 262 500	6 439 000
X	Wynik finansowy(I-IX)	480 000	581 800	-387 100	520 000	150 000	350 000	350 000	117 100	0	0
XI	Kwota długu ogółem na 31.12.	1 681 800	1 100 000	1 487 100	967 100	817 100	640 000	320 000	0	0	0
XII	Relacja [%] rzeczywista										
1	kwoty długu do dochodu	32,64%	20,88%	18,35%	13,69%	11,25%	10,90%	5,67%	0,00%	0,00%	0,00%
2	kwoty obsługi długu do dochodu	12,07%	13,51%	6,91%	8,43%	8,26%	7,15%	7,09%	2,07%	0,00%	0,00%

VIII. SYSTEM WDRAŻANIA

Dla realizacji planu rozwoju lokalnego służą przede wszystkim następujące instrumenty:

- organizacyjne, związane ze wskazaniem podmiotów realizujących PRL i ich zadań,
- finansowe, związane z wprowadzeniem zadań do planów i budżetów gminy, budżetów i planów innych jednostek oraz uzyskania wsparcia zewnętrznego,
- prawno - administracyjne, związane z uwzględnieniem odpowiednich przepisów przy realizacji zadań,
- informacyjno-edukacyjne, związane z monitorowaniem i promocją.

Realizacja planu obejmuje pierwsze lata członkostwa Polski w Unii Europejskiej. W okresie tym obowiązywać będą ustalenia zawarte w:

- Polityce ekologicznej Państwa,
- Strategii trwałego i zrównoważonego rozwoju – Polska 2025,
- Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego,
- Strategii rozwoju Województwa Dolnośląskiego.

Coraz większy wpływ na warunki realizacyjne będą także miały ustalenia wspólnej polityki ekologicznej Unii Europejskiej, określone w Piątym Programie Działań oraz w dyrektywach, rozporządzeniach i decyzjach. W realizacji będzie się uwzględniać:

- ścisłe powiązanie wybranych zadań z procesem budowy i realizacji budżetu gminy, a zwłaszcza budowy budżetu zadaniowego,
- zarządzanie jakością jako elementem zarządzania sferą usług publicznych,
- systemowe podejście do marketingu i promocji gminy (tj. opracowanie i wdrożenie kompleksowej strategii działań podjętych na rzecz promocji wizerunku gminy).

Bardzo ważne narzędzie stanowiąc będą sukcesywnie opracowywane przez Wójta Gminy roczne plany realizacji.

Plany te należy opracować przy uwzględnieniu:

- wieloletniego planu inwestycyjnego władz samorządowych gminy,
- potrzeby kontynuacji zadań rozpoczętych,
- podjętych przez Wójta decyzji co do wyboru priorytetowych na dany okres zadań,
- analizy możliwości sfinansowania zadań przez budżet gminy, zewnętrzne środki wsparcia lub środki innych organizacji,
- decyzji dot. określenia bezpośrednich realizatorów.

Do podmiotów zarządzających rozwojem lokalnym należą:

- Rada Gminy,
- Wójt Gminy,
- koordynator (główny),
- koordynatorzy realizacji poszczególnych zadań,

Realizują one następujące zadania:

- Rada Gminna pełni bieżący nadzór nad realizacją i ocenia postępy prac w tym zakresie, uwzględnia przy tworzeniu budżetu wybrane zadania, ujęte w rocznych planach realizacji, ocenia realizację tych planów, uchwała zmiany zapisów,
- Wójt Gminy zatwierdza roczne plany realizacji, podejmuje bieżące decyzje realizacyjne, przygotowuje materiały informacyjne i decyzyjne dla Rady, prowadzi działania informacyjno-promocyjne,
- Koordynator – z upoważnienia Wójta opracowuje roczne plany realizacji, koordynuje wykonywanie zadań własnych samorządu, a także zadań realizowanych przez inne jednostki organizacyjne, wskazane w rocznym planie realizacji, gromadzi dokumentację związaną z realizacją oraz informacje określające postępy w jej realizacji, przygotowuje sprawozdania z realizacji rocznego planu realizacji oraz propozycje aktualizacji zapisów, przygotowuje pod względem organizacyjnym sesje Rady Gminnej, współorganizuje jego spotkania robocze, opracowuje roczne raporty z realizacji, prowadzi działania informacyjne i promocyjne,
- Koordynatorzy realizacji poszczególnych zadań – realizują przyjęte zadania zgodnie z rocznymi planami realizacji i zdają sprawozdania podczas sesji Rady Gminnej,
- Rada Gminy i jej komisje pełni społeczny nadzór nad realizacją strategii zgodnie z zaleceniami Agendy 21, kontynuuje prace grupy liderów lokalnych, współautorów strategii budowanej w uspołecznionym procesie, prowadzi prace zespołów (grup) roboczych i wyspecjalizowanych komisji, zajmujących się monitorowaniem realizacji i ocenami realizacji oraz sprawozdań koordynatorów z realizacji poszczególnych działań w danym roku.

IX. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

IX.1 Monitoring

Monitorowanie jest procesem systematycznego zbierania, raportowania i interpretowania danych. Monitoring dostarcza informacji o postępie realizacji i efektywności wdrażania poszczególnych projektów inwestycyjnych jak i sposobie i prawidłowości wykorzystania udzielonej pomocy finansowej. Monitorowanie dotyczyć będzie przede wszystkim kontroli realizacji projektów inwestycyjnych oraz osiągania planowanych wskaźników produktów i rezultatów dla poszczególnych inwestycji.

Monitoring prowadzony będzie w zakresie rzeczowym i finansowym.

Monitoring rzeczowy obejmował będzie skwantyfikowane dane obrazujące postęp we wdrażaniu programu oraz umożliwienie oceny jego wykonania w odniesieniu do celów ustalonych w PRL i będzie prowadzony w trzech kategoriach:

- wskaźniki produktu,
- wskaźniki rezultatu,
- wskaźniki oddziaływania.

Monitoring finansowy obejmował będzie dane finansowe realizacji projektów będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania przeznaczonych na nie środków finansowych w oparciu o raporty okresowe obrazujące wysokość wkładu finansowego pochodzącego ze środków publicznych

Podstawowym zadaniem monitoringu będzie przygotowanie oceny realizacji rocznych planów realizacji, przyjętych przez Wójta, dokonywanej przez Radę Gminy na podstawie odpowiednich rocznych raportów dot. realizacji, przygotowanych przez jej koordynatora. Dla sporządzenia zarówno rocznych planów realizacji jak też w/w raportu konieczne jest ustalenie czytelnych i jednoznacznych obowiązków poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu Gminy w tych zakresach. Celowe będzie także wykorzystanie obiektywnych wskaźników, służących monitorowaniu realizacji zadań oraz sporządzaniu rocznych raportów. Przy wykorzystaniu materiałów Banku Danych Lokalnych GUS możliwe jest dokonywanie porównań w odpowiednich zakresach z innymi gminami (sąsiednimi o podobnych warunkach rozwojowych). Jednostką bezpośrednio odpowiadającą za monitorowanie Planu Rozwoju Lokalnego gminy Ciepłowody jest właściwa Komisja Rady Gminy. W pracach związanych z monitorowaniem i oceną Planu Rozwoju Lokalnego mogą brać udział również niezależni eksperci oraz przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego i Urzędu Wojewódzkiego.

Jednostka monitorująca ma również prawo wnosić wnioski do Wójta dotyczące podziału zadań na poszczególne jednostki organizacyjne i osoby fizyczne.

Plan Rozwoju Lokalnego może być uzupełniany o kolejne zadania, które wynikają bezpośrednio ze zmian w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym dokonywanych na wniosek uprawnionych osób i organów.

Plan Rozwoju Lokalnego winien stanowić dokument ponadkadencyjny, określający cele i programy działań na kilkanaście lat, wymagający okresowej aktualizacji oraz ciągłego podnoszenia jakości. Przygotowanie projektu i jego przyjęcie przez Radę Gminy kończy pierwszy etap planowania rozwoju strategicznego gminy. Ze względu na swój długookresowy charakter planowanie strategiczne jest procesem ciągłym, wymagającym stałego śledzenia zmian prawnych, gospodarczych, politycznych, społecznych i ich uwzględniania w przyjętym dokumencie oraz stałego przesuwania horyzontu planowania na kolejne lata.

IX.2 Sposoby oceny Planu Rozwoju Lokalnego

Ocena Planu Rozwoju Lokalnego ma służyć przede wszystkim oszacowaniu osiągnięcia wskaźników oddziaływania, czyli długotrwałych efektów związanych z poszczególnymi projektami inwestycyjnymi. Powinna ona odpowiedzieć na pytanie o trafność planowanych przedsięwzięć w odniesieniu do potrzeb, ocenić efekty i korzyści z ich wdrożenia. Przeprowadzenie takiej oceny jest obowiązkiem beneficjentów poszczególnych projektów.

Ocena programów (projektów i zadań inwestycyjnych), których częścią są projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej przebiegać powinna według czterech typów ocen:

- ex-ante (przed realizacją Planu),
- mid-term (w połowie okresu realizacji). W odniesieniu do PRL na lata 2004-2006 najprawdopodobniej będzie zachodziła konieczność przeprowadzenia takiej oceny, gdyż zakończenie znacznej części inwestycji zaplanowano na 2005 rok,
- ex-post (na zakończenie Planu). W ramach tej oceny przewiduje się, że po zakończeniu danego projektu, przez dwa kolejne lata – w systemie rocznym – sporządzane będą raporty celem weryfikacji rzeczywistych i planowanych wskaźników oddziaływania,
- on going (na bieżąco). Ocenie będą podlegały poszczególne projekty i zadania inwestycyjne w trakcie ich realizacji.

Raporty z oceny Planu Rozwoju Lokalnego oraz poszczególnych projektów inwestycyjnych powinny być sporządzane zgodnie z zaleceniami Unii Europejskiej oraz innych instytucji zaangażowanych w realizację konkretnego projektu.

IX.3 Public relations PRL

Główną jednostką odpowiedzialną za promocję Planu Rozwoju Lokalnego, za promocję poszczególnych projektów i zadań inwestycyjnych w Planie będzie Urząd Gminy w Ciepłowodach. Wszelkie materiały promocyjne powinny określać m.in. cele realizacji poszczególnych projektów i zadań inwestycyjnych w ramach Planu, planowane wskaźniki osiągnięć oraz źródła finansowania tych projektów. Sposoby promocji inwestycji współfinansowanych z Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej reguluje Rozporządzenie Komisji Europejskiej Nr 1159/2000 z dnia 30.05. 2000 r. w sprawie „Zasad informowania i promocji projektów współfinansowanych z Funduszy Strukturalnych”.

Celem działań związanych z promocją Planu jest dotarcie do jak najszerszej grupy beneficjentów projektów podejmowanych w ramach Planu, a także instytucji mogących stać się partnerami w realizacji niektórych przedsięwzięć inwestycyjnych. Grupami tymi są:

- bezpośredni beneficjenci większości projektów – mieszkańcy gminy,
- środowisko przedsiębiorców,
- organizacje pozarządowe,
- partnerzy społeczni.

W ramach promocji Planu Rozwoju Lokalnego podejmowane powinny być w szczególności takie działania jak:

- strona internetowa gminy Ciepłowody,
- ulotki informacyjne dla beneficjentów (poświęcone konkretnym projektom),
- spotkania z potencjalnymi partnerami gospodarczymi, społecznymi,
- publikacje w prasie (w przypadku wybranych projektów).

X. ZMIANY W PLANIE ROZWOJU LOKALNEGO

Plan Rozwoju Lokalnego jest dokumentem otwartym i może ulec pewnym zmianom lub być uzupełniany poprzez wpisy nowych zadań organizacyjnych i inwestycyjnych raz w roku kalendarzowym w okresie projektowania budżetu gminy.

W szczególności niniejszy Plan Rozwoju Lokalnego może zostać zmieniony bądź uzupełniony na wniosek rady gminy lub wójta gminy. Postulaty do PRL oraz wnioski składać mogą także radni, stowarzyszenia i nieformalne grupy mieszkańców, organizacje powiązane z budżetem gminy, w tym również podmioty gospodarcze funkcjonujące w gminie na zasadach ustalonych gminę w odrębnej uchwale dotyczącej procedury opracowywania i uchwalania budżetu gminy. Natomiast współpraca z organizacjami pozarządowymi, podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego i stowarzyszeniami przebiegać będzie według zasad ustalonych w programie ustalonym przez organ stanowiący gminy.

Zmiany działań i priorytetów, a także uszczegółowienie i uzupełnienie poszczególnych projektów mogą nastąpić w trakcie realizacji Planu, w szczególności po przyjęciu uchwały budżetowej na kolejny rok budżetowy określającej zadania inwestycyjne lub innych programów gminy, w tym również Wieloletniego Planu Inwestycyjnego.